

urbes fluuios ac montes p quostitisi
 erit noiat: sui de hians iter. tuu
 tibi pnuat: ita ut eade loca reco
 gitas eudo: que ille ptisit ueme
 do. In hac silu mra descensione
 gdis ascensioes foctasse repies:
 quos astendendo melius tui corde
 tuo q in mro codice leges.

**Explicit liber beati binnidi abbis
 De duodecim gdis huilitatis**

Incipit plogus in libe sequete

Omnino abbati colu
 bensi: fr binaudus abbas dais de claualle
 ualere in dno semp.
 Rescriptu meu ad
 eplias duoz cartusensiu quocuda
 monachoru. uobis pmi ut pmi
 sera destinae curauu. **U**bi ali
 ud quoqz ipletu est qd iussis.
Nam cu breuiter rescribere detiussim.
 et eplis epliam tantu redde uelle
 cepisse: hoc tati uro in libri ut
 certius longitudine parari silu:
 ut et ipluribz plures possit edifi
 cai. **E**d opus cu a uob plectu
 fuit: tuc no ipis ad quos fca e.
 sed eoz plus reddat abbat: r sic
 demu ad ipos si iussit abbas
 pueniat. Monachi quippe snt
 et ex lege sue regule. sine nutu
 abbis sicut dicitur ita et accipe datus
 phibent eplias. **N**am et ob hoc
 maxie diu sic stas. mltu licet
 rogatus ab eis rinde tractau: qd
 ut m uidebat ignozante abbe.
 illas eplias se be et mitte psup
 sissent. **N**ec falso id suspicatus su:
 uti postmodu liquido comperi.
Ego cepto opi qd quide legentibz
 apparebit. eple nome indideram:
 sed qm p noie modu uro obuante
 mandato no puauu ut pmisseram:
 liber si iudicatis no epla censeat.
Et quia me mltas questiones q
 ibi a me soluit. id papue sub
 tilius utiuisqz ptractat. que
 na liceat prepta. r p quos et

BI
 alle
 alle

quatinus dispensari. Detur ei titulus
de precepto et dispensatione: nisi uob
aliud forte congruentius uideatur.
**Incipit liber de precepto et
dispensatione secundum Bernardum**

Qua mente iam tacebo?
Qua fronte tamen
loquar? Celestis epistole
et nuncius cogit me. aut ipse p[ro]p[ri]e
ipsum: aut officium remuere caritatis.
Et ego mallens sine illa q[ui] inflat.
q[ui] absq[ue] illa que edificat inueniri?
uictus tandem p[ro]p[ri]e uestris du-
ris incio nodis unguis tene-
ros: et ut uereor ego no[n] aliud
q[ui] terendos. Sed hoc incassu.
Nam mea me ut p[ro]bitis et p[ro]p[ri]e
p[ro]bitis: t[ame]n absentis scripta q[ui] u[er]ba
p[ro]bitis arguunt excusant. Es
enim iam relinquere michi u[el] de i
possibilitate causandi locus: p[ro]p[ri]e
sertim apud uos. qui ex ore et
corde meo satis t[ame]n tenet uos
creditis. q[ui]ntu[m] i[n] t[er]ribus possim?
fidei p[ro]p[ri]e u[er]e no[n] meo fidens
ingemo. abissu[m] ingredior q[ui]stio-
nis: nesciens deo sit q[ui] emerisus.
Dextro caritas est: utina[m] ita
et caritas. Si quomodo excuset
esset de fatis potius ingemio:
uoluntate te no[n] culpabit. Tep-
tato at[que] eade[m] si potes q[ui]stio-
culas. sub epistole caritas b[ea]titate
redige: et si no[n] epistola b[ea]t[us]. Nam

si quid no[n] est. si fuerit ego lon-
gior i[n] exponendo: cu[m] uos tantu[m]
eas ponendo duas et ip[s]as satis
longas epistolas texueritis.

Prima igitur questio circa
regula[m] m[eu]am uersat[ur]: de
qua nisi fallo: et relique
om[n]es aut p[ro]p[ri]e om[n]es occurrunt. Que-
ritis ne p[ro]p[ri]e regula[m] illa[m] ip[s]a[m].
quomodo et quatinus sit pensanda
p[ro]p[ri]e p[ro]bitis ea. Utrum uidelicet
cuncta q[ui] co[n]tinet putanda sit esse
p[ro]p[ri]e p[ro]bitis. consequet[ur] et d[omi]nosa
transgredienti? an co[n]silia t[ame]n u[el]
morta. et ob hoc nullus aut
no[n] magni sit pond[er]is. ip[s]a[m] p[ro]p[ri]e
fessio. nullus aut no[n] g[ra]uis culpe
ip[s]a[m] p[ro]p[ri]e p[ro]bitis? an ite[m] q[ui]da[m] sit
deputanda ip[s]a[m] p[ro]bitis. q[ui]da[m] p[ro]p[ri]e p[ro]bitis
reputanda: quo p[ro]p[ri]e p[ro]bitis ealiteat.
p[ro]p[ri]e no[n] liceat om[n]i p[ro]p[ri]e p[ro]bitis.
Et si hoc ultimu[m] det[ur] distingu-
a me. t[ame]n demu[m] ctos ar[que] p[ro]p[ri]e p[ro]bitis
p[ro]bitis limites flagitatis? ne au-
foete p[ro]p[ri]e uarias sui sensu opioes.
licentia[m] uagandi det[ur] occasio: siq[ue]
liquide culce. et camelat glutire
contingat? si nesciat q[ui]ntu[m] cure l[icet]
ope sue q[ui]bzq[ue] debeat obsu[m]ans.
Hic e[st] q[ui]ntu[m] icolo totus u[er]e illi
p[ro]p[ri]e sensu: et si no[n] u[er]ba. Q[ui]da[m]
at[que] subuigilis. et p[ro]p[ri]e p[ro]bitis iquirere
de obia. q[ui]bzq[ue] q[ui]dibus distiguat.
q[ui]bzq[ue] claudat[ur] limitib[us]? ad eandem
p[ro]p[ri]e arbitror diuisione[m]: q[ui]ppe q[ui]
idcretis regula[m] p[ro]p[ri]e p[ro]bitis habet?
et puto cu[m] ad illa[m] satis responsu[m]

184)
285
189

fuit. de ista iam in superius quod
ambigatur.

Tunc ut sentio ego. regula sancti
benedicti omni homini ponitur: imposita
nulli. **P**otesi si deuote suscepit et
tenet: non tamen si non suscepit obest.
Ed autem in uoluntate est suscipiens.
non in potestate proponens: uoluntati
meo dicitur non necessarii. **A**ttamen
hoc ipsum quod dico uoluntati. si quis
ex propria uoluntate semel admisit:
et permisit deinceps tenendum: profecto
in necessarium ipse sibi constituit: nec iam
liberum habet dimittere. quod autem tamen non
suscepit liberum habuit. **I**deo quod
ex uoluntate suscepit: ex necessitate
tenebit: quia omnia necesse est
eum reddere uota sua. quae distinxerunt
labia sua: et ex ore suo aut
condempnari iam aut iustificari.
Ceterum felix ut quidam sanctorum
aut necessitas: quae melius cogit.

Omnia proinde sancti benedicti
instituta. exceptis sane
non nullis de spiritualibus. ubi cum
caritate. humilitate. mansuetudine:
quae non tam ipsum constant instituisse
quam dominum. et ob hoc penitus non esse
mutanda: de cetero reliqua unum
sane. non profitentibus quod est in omni tamen
seu consilia censenda sunt: nec quae
uoluntate non obseruata: cum tamen profiten-
tibus in precepta. prouocantibus in
cuncta fiant: sicut ut uera uobis
reddam: illis uoluntaria uel facticia.
istis necessaria. et tamquam naturalia.

non inuito reputant? Ita sane ne-
cessaria dixerunt: ut ex eis et minime minime
iudicet necessarios rationabilibusque
dispensacionibus. **S**ed non omnibus in huius
modi credita est dispensatio: nisi
hinc dicitur quod cum apostolis dicitur perit.
Sic nos existimet homo ut ministros
episcopi: et dispensatores misteriorum dei.
Non autem fidelis suus et prudens.
quae constituit dominus super familiam suam.
ubi tamen usurpae dispensacione
tamen bona possit habere recuperacione.
Hoc quippe quae me dispensa-
tiones: ut fidelis quod tuemat?
Et eadem factasse fidelitas a sub-
ditis nichilominus exigit in obtemperando:
que a propositis in dispensando.
Constat igitur ex his quae dicta sunt.
uiam illam diuisionem integram esse
ac sufficientem: si modo persone distin-
guantur et tempora: dum subditis quod est
sit omni in regulis institutio. quoniam
dicitur ad corporales obseruaciones
pertinet. cum professione uoluntaria.
post professionem necessaria: pilatus
uero propter uoluntaria. ut quae inuenta
ab homine: propter necessaria. ut que
fuerunt dimittit instituta. **E**t nam ob-
temperant factasse cum potissimum. con-
gruaque luculenta magis eadem
diuisio apparebit: si eius in eis
quod dictum est necessarium. rursus
tamen hoc subdiuidat? stabile. inuisi-
bile: incommutabile. **E**t quod sta-
bile dixerim: quod ita est necessarium.
ut non cuilibet hominum mutare illud

phas sit: nisi solis dispensatori-
bus impiorum dei. id est p[ro]p[ri]is:
ut ubi gra. regule s[er]u[er]e. **Basi-**
ly. Augustini. B[en]edicti. nec no-
et autentia canonum: et si qua
sunt alia ecclesiastica statuta dig-
ne auctoritatis. Que q[ui]a a s[an]ctis
tradita sunt: s[an]c[t]a stabilit[er] p[er]seuerant:
nec o[mn]ino cuius subiecto[rum]. ea
aliquomodo uariare a mutare
concedit. Que t[ame]n ab ho[m]inibus
constituunt[ur]: etiam p[er] ho[m]ines locum per-
officio. illis canonica elatione suce-
dentes. licet interdum in rebus pro-
causis. locis. p[er]sonis. et t[em]p[or]ibus dis-
pensant. **Ubi** sane q[ui] legit
attendat caute: me no[n] dicit ea
posse. ul' ab ip[s]is leu[er]e p[er] uoluntate
mutari. **S** ex r[ati]one fidelit[er] dispen-
sari. **Id**o at[er] h[ab]et ip[s]am mutacione[m].
t[er]re et a t[er]rib[us] r[ati]o[n]e p[er]tinet q[ui] no[n]
naturalit[er]. nec p[er] se bona s[un]t. **Por-**
ro iueta atq[ue] instituta fuerit. no[n] q[ui]
alit[er] uiuere no[n] licet. sed q[ui] ita ma-
gis expediret: nec plane ad aliud.
q[ui] ad lucr[um] ul' custodia[m] caritatis.
Quoadm[odum] g[er]o caritati militat. o[mn]ino
imobilit[er] fixa s[un]t: mutariq[ue] ne ab
ip[s]is q[ui] de p[ro]p[ri]is sine offensa p[er]tinet.
Ac si econtra. co[n]traria forte alq[ui]
caritati iura fuerit: h[is] d[omi]naxat
q[ui]b[us] hoc posse uide[re] d[omi]n[u]m e[st]. et pro-
uide[re] d[omi]n[u]m e[st]: no[n]ne iustissimu[m]
e[st] ligat. ut q[ui] p[er] caritate[m] iueta fu-
erit. p[er] caritate[m] quoz ubi expedire
uidebit[ur]. ul' o[m]mittant[ur]. ul' i[n]mittat[ur].

sanata

ul' in aliud forte comodius de-
mutent[ur]: sicut e regione in quib[us]
culdubio foet. si statuta p[er] sola
caritate. con[tra] caritate[m] tenent. **T**enet
ergo fixa firmatq[ue] imobilitate[m] e[st]
apud platos. q[ui] ex stabili necessario
sunt: sed q[ui] t[em]p[or]e caritati desinunt.
Quid at[er] hoc ego ul' sola sentio:
ul' p[ri]mo dico. **U**bi no[n] e[st] p[er] **G**elasio
hoc ip[s]um sentit. **U**t si q[ui]de[m]. **U**bi
necitas no[n] e[st]: i[n]comutabilia mane-
ant s[er]u[er]e p[er]m[an]entia decreta. **Leo** quoz
p[er]p[et]uo. **U**bi mag[is] necessitas no[n] e[st]: nullo
modo uolent[er] s[er]u[er]e p[er]m[an]entia. **E**t
infert. **U**bi g[er]o necitas fuit: ad uti-
litate[m] e[st]. qui p[er]tinet hab[ere]. ea dis-
penset. **E**t necitate e[st] fit muta-
tio legis.

Necessariu[m] dem[um] q[ui]d inuolabi-
le no[n] e[st] illud intelligo
q[ui]d no[n] ab ho[m]ine tradit[ur]. sed
d[omi]n[u]m p[er]mulgatu[m]. n[on] a d[omi]no qui
didit mutari o[mn]ino no[n] patit[ur]: ut
exempli ca[usa]. no[n] occides. n[on] incha-
beis. no[n] fur tu facies: et reliqua
illig[er]abile legis. **Q**ue et si nulla
proorsus hu[m]ana dispensatione ad-
mittit[ur]: nec cuiq[ue]m ho[m]in[em] ex h[is]
aliquo aliquomodo solue[re] a licet. aut
licet. **D**is t[ame]n hoc q[ui]d uoluit. q[ui]
uoluit soluit: siue q[ui] p[er] p[ro]phetas
mulie formica[m] misceat. siue cu[m]
ab egyptiis egyptios spoliari p[re]-
cepit. **Q**uoz utiq[ue] alter q[ui] n[on] que
furi facin[or]o[rum]. alter q[ui] nisi flagran-
t[er] p[er]tudo reputat[ur]: si no[n] excusass[et].

utriusq[ue] san[cti] auctoritas i[m]pantis. Sa-
ne ubi sile aliq[ui]d aliq[ui]n a sanctis hoib[us]
fuisse legit[ur] usurpatu[m]. scriptura no[n]
inducante q[uo]d de[us] ita p[re]cepit: aut
eos peccasse fatendu[m] est sic hoies.
aut ite sicut p[ro]ph[eta]s famulae dei
co[n]silu[m] accepisse. Un[de] et unu[m] ex
pono. q[uo]d occurr[it] de sampson[em]:
qui seip[s]m una cu[m] hostib[us] opp[re]ssis
miserat. Et utiq[ue] san[cti] si defen-
dit no[n] fuisse p[ro]p[ri]u[m] p[ro]p[ri]u[m] habu-
isse co[n]silu[m] indubitan[ter] credendu[m]
est: et si de scriptura hoc no[n] habeam[us]

TAm uero necessariu[m] i[n]co[m]mutabile
quid accipi velim[us]. E[st] de[m] m[od]o con-
gruentius. q[ui]n q[uo]d d[omi]na ita stat
et et[er]na r[ati]o[n]e firmatu[m]: ut nulla
ex ca[us]a possit ul[ter] ab ip[s]o d[omi]no aliq[ui]tes
mutari. Sub hoc g[ra]t[ia] est o[mn]is illa
sinois d[omi]na i[n]m[od]o habit[us] sp[irit]ual[is]
traditio: et q[ui]q[ue] dilato[n]e. h[um]ilita-
te. mansuetudine. cetisq[ue] i[n]tuitib[us].
ta[m] i[n] nouo q[ua]m i[n] veteri testam[en]to. spe-
cialit[er] obsuad[en]t. cont[ra] adit. Hec
q[ui]ppe etia[m] su[n]t: q[ui] no[n] liceat neq[ue] ex-
pediat aliq[ui]n no[n] haberi. Et si q[ui]d[am]
i[m]mobilis quo[m]o d[omi]no naturalit[er] bona:
m[od]o n[on] salubrit[er] aut i[m]p[er]ant[ur] aut
obseruant[ur]. Om[n]i t[em]p[or]e. om[n]i p[er]sone:
morte co[n]cepta. custodita. salute[m]
operantur.

Divina ergo n[ati]uitate sua
cu[m]q[ue] sit i[m]p[er]mittedo uolu[n]t[as]:
ita[m] p[re]cepti dignitas. Differu[n]t
at ut ia d[omi]n[u]m est. quib[us]da[m] ase-
i[n]uicem i[n]dubis. tres iste ne-
inocet[ur] n[on] nisi

cessitates: nec una om[n]is sequit[ur]
i[n]mutabilitatis firmas. Na[m] ex
p[ri]ma q[ui]d[am] q[uo]d efficit[ur] et i[m]p[er]mittit[ur]
i[n]mutabile t[ame]n t[ame]n i[n]mutabile esse
co[n]stat: d[omi]n[u]m solis illud liceat mu-
tae p[ro]p[ri]etatis: et hoc no[n] nisi fidelit[er]
et p[ro]uida dispensato[n]e. Et uo
fit ex sequenti q[ui] et maior: ista e[st]:
pene ia i[n]co[m]mutabile: soli q[ui]ppe
deo i[n]mutabile e[st] sup[er]ius demo-
stratu[m] est. Porro q[uo]d de nouis-
sima fit. tamq[ua]m om[n]i maxima:
om[n]io i[n]co[m]mutabile est: utpote
q[uo]d ne ip[s]i quide[m] d[omi]no mutae libere
est. Et d[omi]n[u]m igit[ur] nulli ho[m]i[n]i fas
est mutae. nisi solis p[ro]p[ri]etatis: dicit
i[n]mutabile q[ui] grue p[ro]p[ri]etatis. Et soli
constat lice[re] d[omi]no. dicit[ur] pene i[n]mu-
tabile: q[uo]d ne ip[s]i q[ui]d[am]. p[ro]p[ri]etatis
i[n]mutabile no[n] e[st].

Que cu[m] ita sint: ut ad ea
redcam de q[ui]b[us] potissimu[m]
q[ui]t[ur] p[ro]p[ri]etatis q[uo]d magna ex
p[ar]te regula[ri]s traditio sub est
eius q[ui] p[ro]p[ri]etatis et si no[n] uoluntati: ete
discreto[n]e. Et dicit[ur]. Et d[omi]n[u]m ergo
relinquit[ur] uoluntati: Audite q[ui]n-
plimu[m]. P[ri]mo q[ui]d[am] q[ui] de sp[irit]u-
alib[us] i[n] ip[s]a i[n]gla[ria] editu[m] e[st]: i[n] ma[n]u
abbatis ut sup[er]i taxatu[m] e[st]. neq[ue]
q[ui]n relinquit[ur]. Dem[um] reliqua
p[ro]p[ri]etatis q[ui] i[n] corp[or]alib[us] co[n]stat obserua[n]t[ur]:
et[er]na: ne ip[s]a q[ui]d[am] i[n] eius ita uo-
luntate posita est. ut eide[m] deser-
uiat uoluntati: sed mag[is] caritati.
Deo[rum] etia[m] abbas sup[er]i regula[ri] e[st].

no

cu semel & ipse spontanea se p-
fessione submisit. Et si qd' nega-
da no est. dei regula caritas. regle
scti benedicti ule p'p'one. **H**ic p-
inde ut midiu regule h'ra cedat p-
tpe caritati. cu no n'citat'is exege-
rit. Absit t'n ut hois cuiquam
subdat uoluntati. **D**up frim sane
t'ns'ffiones no sup p'm tradicoes
constatut. q' abbas eligit. man-
datoe cultoe: et ultoe uicior. **A**-
bitoe n'ap st'as illas obsuancias.
platoe prudentie. & fidei credi-
tas. no subditas uoluntati. **H**inc
e qd' d'c' legislator. in h'is q' abbi
dispensanda reliquit. caute nus-
qua ut memi. uoluntate. sed aut
co'sideat'one. aut disposat'one.
aut prudencia. a c'te arbitriu. seu
aliq' humoi pot'. uolens in-
m'z. p'uidu fiduc'p' dispensato-
re. r'ois ubi forte dispensat se-
qu' iudiciu: no sue placit'is
uoluntatis. **U**n' & m'imat ei no
semel: qd' de oibz iudic'is suis.
do idditu' sit r'one. **L**ego p'fro
regla her' d' p'ideat'io penes ab-
bate sit: & hoc ul' illd' e' i'p'ui-
dencia ul' arbitrio sue dispo-
sitione abbis. **U**t atq' sua uo-
luntate aliq' mutet: me ibi le-
gisse no r'colo. **C**onynmo i oibz
m'p' o'ns magram sequat' re-
gula: nec ab ea teme' deuet
a quo q'm. **E**rgo nec ab ip'o abbe

Dns m'p' magram sequant'
regula. **N**o igit' sua uoluntate.
Ubi sane nec abbe'm extipi puto.
Videns q'ntu' n'citat' e'buir: sub-
hi' uoluntati. **E**d' e'at'. **N**one re-
gularis ip'a p'fessio. q' se uimoz
sponte subdit' p'ori: e'q' alligat' &
p'ore. **C**ois equide' parti. p'at' re-
ce utzq' necessitate tenet: sic ip'
duos p' uim' p'p'one. alituz
debitores: fidel' aie umi. alituz
lis obie. **E**d' na' igit' ia uoluntati
relinquit: ubi et pilatus debiti-
n'citate tenet. **S**ic & de hoc ite no
par' plati p'f'bit' uoluntati: qd' q'
p'f'it' p'p'ondet qd' obiam. no
t'n o'moda. sed det'mate scdm
reglam. nec alia **al**ia q' sancti
b'ndicti: ut opteat cu' qui p'est
no frena sue laxae uoluntati sup
subditos. sed p'fixa ex regla sibi
s'cie mensura: & sic demu' suam
p'ia moderat' e'at' id solu qd' r'cm
e' d' p'at'it: nec qd'libz r'cm. si hoc
t'n qd' p'd'us p' p'at'uit: a c'te qd' sit
scdm qd' p'at'uit. **S**ic se q'ppe habz
p'fessio. **P**mitto no qd' e' regula:
sed obiam. scdm i' gl'az scti b'ndicti.
Non ergo scdm uoluntate p'p'oti.
Pinde si p'fessio scdm illa regula.
abbas meus in aliud forte ip'one
t'ptauit: qd' no sit scdm regula.
a' e'at' qd' no sit scdm ista. **I**nsti-
tuta ubi ca. **V**asilij. augustini.
pachomij: q' in q'so i' h'are n'ca

tas imminet obsequedi: Solum
quippe id a me posse exigi arbitror
arbitror quod promisi.

Uides ergo iam obic limites
quos requiritis? Sino-
dus est obediens tenor professio-
nis. nec se valet extendere preter
ipantis. nisi quatenus attingit uotum
proficientis: proficere autem et uoluntate
etiam contra. quod aliud quam obic limi-
tes quosdam censuerunt: et hinc suis
terminis uirtute eandem concludunt. Quia
obice quisque professus inquis quomodo sa-
lutifere uirtute: nec uoluntate obice lege
cogendus. nec contra est inhibendus.
quoniam sua ipsius iudicet explecti pro-
fessio. Quomodo minus contra? Legitimus
qui modus est uirtute modus proficere
uoto professione finatus tamquam lignum
quod erat in medio paradisi: solus sine
dubio legitur esse subiectus: obnoxia
iussione. Ergo placet iussio uel prohi-
bitio: non pretereat terminos professionis.
nec uoluntate extendi: nec contra hinc extra.
Nul me placet prohibeat horum que
promisi: nec plus exigit quam promisi.
uota mea nec augeat sine mea
uoluntate: nec immutat sine ita
necessitate. Necessitas quippe non habet
legem: et ob hoc excusat dispensa-
tione. uoluntas quoniam sola metur re-
tributione: etiam sola non immerito quod
dum alacritate usurpat. Alioquin et
absque necessitate remissio uoti. non
dispensatio sed preuentione est: et
retractio de uoluntate. minus enim non
proficere. Donant ergo ipsi

186) 191
287

metam obic subiectos. ex uotis la-
bore ipsorum non suorum desideriorum:
monentes eos. non cogentes ad
celsiora: condescendentes eis cum nate
fuerit ad remissiora. non cadentes
cum eis. Letex subiectus. hinc tenor
obiam. quod uoti finibus cohibet.
noueunt ipsam. Nam proficere obiam
legem nequit. terminis non artat:
neque contenta angustis professio-
nis. largiori uoluntate fertur in
latitudine caritatis: et ad omne quod
aduigunt spontanea. uigore li-
beralis. alacritate autem. non modum
non desideans. in infinita libertate
extendit. Hec est illa de qua
signant apostolus petrus. castigantur
tes inquit corda uestra. et obiam carita-
tis: pulchre ipsam perhorresques-
trans ab illa recti. et sicuti quo-
dammodo obiam. nec caritatem premissam.
sed obnoxia necessitate. Hec iussio
illius cui lex posita non est. propria est:
non quod ille proficere uiuere debeat sine
lege. sed quod non sit sub lege: mi-
nime quippe contentus uoto sine
cuiusquam professione. quod superat
animi deuotione. Quomodo nec ista
regula ipsa tacuit: ubi monet:
si frater impossibilia inuigunt: utro-
fidens de adiutorio dei obediat
ex caritate. In eadem demum gloria.
etiam describitur humilitatis gradus:
ut omni obiam monachus se sub-
dat maiori. Dicens quippe omni.
non uult nos inobediendo men-
sua esse contentos professione.

non attende pmissi debitū: non
de pacto sumē modū: sed trāsire
alacrit̄ etiā uocū: et obedire om̄ibz.
Est sane quidā obīe limes. sc̄dm
ep̄c. ip̄a quibz et̄mitas: ut is sit t̄iq
obīe qui et uite. Hūc nobis marie
vngenti comedat exēplū: q̄ suis
ē p̄i obediens usq̄ ad mortē.

sc̄dm itaq̄

Hec ergo q̄ facis intrūp̄t?
obediētia dicit̄: et p̄c̄m̄:
et trāsgressio siue p̄uāctio. Sed
n̄ est sane q̄ cū. quo affā. q̄ m̄ten
cōne. quo p̄cipiente: in q̄ ue p̄cep
to malū hoc cōmittat. Et idē illaz
p̄oēs s̄būam dico p̄uipendendā:
nō t̄n om̄em p̄c̄i estimādā p̄iculo.
S̄m̄ uēō mandatu di est: uō occides.
Fac ergo duos hōi adas: et unū
quidē spoliandi cupiditate. al
ter uō uic̄itate. se se defendendi
facinō p̄petrasse. An nō h̄ satis
euidēt m̄ lepra et lepra causa
sepat? sciens utiq̄ disparē val
de culpa unū eiusdēq̄ trāsgr̄
siois. Q̄d uō si h̄c̄ subita trā:
illū studiosa malicia. ā uetus
odū. et forte ad idē sc̄l̄ḡ ip̄ul
eit. Nūq̄ nā sili pensādū eū
iudicio? q̄d t̄ā dissili sc̄m̄ o sta
bit affū. Dil dem̄ intestus
obscem̄ ue. q̄ illas filias loth
pat̄m̄ usurpasse cōcubitu: et
t̄n quis nō uideat: q̄ntū eua
cūc̄at. ā attenuauēit turpis
nephandiq̄ flagitiū reatu pie
tas intencōis. et int̄cō pietatē

tas. Jam uō de illo qui p̄cipit: et uē
de eo q̄d p̄cipit: hūc t̄m̄oi adūten
da eū sc̄dm rōnē dist̄inctio: ut cui
m̄ p̄ceptores eūcencōis nob̄ imne
bit auctōitas. cuius q̄uor̄ sc̄m̄ de
offensio: ac maioris cuiusq̄ man
dati trāsgressio. dāpnabiliōr̄ estimē.
Melius est si quidē obedire dō q̄
hōibz: et i ip̄is melius m̄gr̄is q̄
condiscipul. Porro i maioribz ma
gistris: melius m̄gr̄is q̄ c̄t̄n̄is. C̄
bus at̄ melius o spat̄ obedire: ip̄is
p̄culdubio et nō obedire detesta
bilis est. Et de mandatis sili.
Maioribus q̄p̄o maior. minoribz
minorē opa m̄a et cura debet̄: de
quor̄ et cōtēptu uir̄ eandē si
de arōnē. q̄uor̄ leuor̄ ue offensa
cōt̄h̄t. Porro maiora minorē
q̄ mandata dixerim: sc̄dm q̄ ma
gis minorē uelle cōstat̄. ip̄m
qui p̄cipit: siue hōiēz sū deū.
Et ubi gr̄a mandatu nō furā
beis: et est mandatu. oī potent̄ te
da: utrūq̄ quidē magnū. q̄m̄ ut̄q̄
dīmū? sed de nō firando maḡ.
Eius em̄ nesciat equissimō dō.
nō eā displicē tenares atz fures:
et ex de duobz malis plus uelit
nos tenē m̄ā q̄ tollē aliena: et
ita minorē p̄c̄t̄e q̄ nō t̄buit sua.
q̄ qui nō sua furat. Sed et in
mādatis hom̄i rara eāq̄litas iue
nit: cū p̄ uariis n̄c̄itatibz. ul
utilitatibz agendor̄ iūgenā

187) 192
188

affectio uariet: quod p̄putaue-
runt rectius ul' cōmodius. hoc
 amplius cupiāt & erigāt ob sua.
 Tam ergo q̄litas p̄ceptoꝝ q̄ aut-
toꝝ p̄cipientiu. & obic̄ p̄figit
metū. et iobediēcie t̄m̄iat culpā:
 qm̄ ut dicit̄ ē i p̄latis q̄ bus p̄ ḡu-
ocis auctoritatis. et eor̄ mandatis
 quibusq̄ maioris utilitatis. quo
 diligētia: obsequēdi debet cura:
 eoq̄ culpa ḡuoz̄ t̄curr̄ de con-
temp̄tu. Hys itaq̄ distinctionibz
 audiis: et obic̄ modus. & pond̄
 iobie facile reperit. Hys q̄dibz nō
 solū int̄ die & nocte. hoc ē bonū
 obic̄ & iobie malū dist̄nt: p̄cia
 int̄ die & die. itēq̄ int̄ nocte et
 nocte. int̄ bonū uidelicet & meliꝝ.
 int̄ malū et peius.

Bonus ip̄de obic̄ q̄dus ē.
 si uis ingi nri s̄m̄z.
 p̄p̄t̄ metū gehēne. sen
 p̄p̄t̄ s̄m̄ p̄fessionē. quā p̄fess̄
 est quisp̄ia obediēt. meliētū
 ai ex dei amore obediēt. Illa q̄ppe
 obia n̄c̄itatis. ista caritatis. Illi
 aut̄ optimi dixer̄ obediēcie q̄dū.
 ai eo aiō op̄us iūctū recipit. q̄
 et p̄cipit. Cū em̄ ex uolūtate u-
bentis pendz̄ intentō exequentis.
 fit ut nec maioris minoribz. nec
 minoris maioribz confuse ut assolat
 ad ip̄letū. qd̄ iūctū: subiecti stu-
 diū ip̄dat: sed moderante aiō
 queq̄ p̄ sua dignitate ip̄ua. mo-
 dū s̄iat utrobiz̄ suā. tā ob sua

do uidelicet iusta. q̄ i cauendo p̄hi-
butar nō q̄ minū hor q̄ iubent
 cōtēp̄ndū putet. & si m̄ minū
 qd̄ minū est reputet. s̄ minū
 ex cōp̄atione maior. Nouit uerō
 hūilisq̄ obediens. & minū
 nō cōtēp̄nē. et maxie curare q̄
 maxima sūt: minū quodā de-
 uoti sinceris ai s̄apōe d̄s̄nēs
 quibz de mandatis ei qui p̄est.
 suis quodāno s̄is r̄ndeat at
 p̄p̄ia. Tu mandasti mandata
 tua: custodi m̄ m̄ms. Vbi q̄
 nō dicit̄ vniūsalit̄ oia: illa t̄m̄
 optet̄ intelligi. que qm̄ nō s̄me
 grandi culpa q̄cūq̄ occasione
 uiolant: ideo nō s̄me ḡu pena.
 quomōcūq̄ uiolata donant:
 ut puta nō occides. & si qua
 hūmōi sūt: quoz̄ nūq̄ p̄t
 eē obseruatio iusta ul' mala:
 nūq̄ bona uata ue t̄i s̄ḡs̄io:
 dispensatione d̄t̄axat hūana.

Quia que ul' a p̄p̄oitis d̄s̄-
 pensatione admittit:
 qua leuoci censura neglecta
 p̄mittit: leuoca dicit̄. Et hys
 ubi ḡra d̄to esse ul' r̄su m̄dic-
 tū. p̄ m̄ditū silentiū. Nec si q̄
 dē si cont̄ mandati nō uenit:
 nec p̄cā sūt. Accedēte manda-
 to. si quom̄q̄ iā ob̄suant̄ m̄
 p̄cā reputant: nec t̄i t̄m̄e:
 ita sane si p̄ subreptōem aut
 obliuionē. nō at̄ p̄ceptū hor

transgressio contingit. Media quippe
sunt. equibus illa uidelicet precepta
constituuntur: que uos facticia no-
tinnatis. longe utique disparē a
naturalibus quibus in ipso est generata
necessitate: cum tamen nec sine offen-
sa negligi. nec contemptum sine crimine.
ul' quia quant' iuncta ab hinc du-
taxat. de quibus ipse dicit. qui
uos audit me audit. et qui uos
spem me spem. Licet namque ipse
per se iuncti operis qualitas innoxia
sit. Ad iuncte tamen auctoritatis pon-
dus obnoxium mandato. manda-
tūque patris notum fuit. non magno
tamen si contemptus defuerit. Hergo
grauis iugula sit uinis. quae per se
aut ipse se nec bona nec mala
sunt aut diuina iudicatio. a ipse
cuiusque professione fixa non sunt.
ut non iussa quidem licite utriuslibet
ul' admittantur. ul' omittantur.
iussa uero sine culpa non negli-
gantur. sine crimine non contemptantur.

Ubiq; enim et culpabilis
neglectus: et contemptus
dāpnabilis est. Differunt autē: quod
neglectus quidem linguarum mercede est
contemptus uero superbie timor. Por-
ro contemptus in omni specie mandatorum.
pari pondere grauis. et contra dāpna-
bilis est. neglectus autē in fixis gra-
uibus: tollēabilior immobilibus mandatis.
Siquidē adulterium. quocumque modo. quo-

cum peccatis non. tunc flagitium. Et ac-
cumbale peccatum: cum tamen leue uerbum in peccatum
loco silentii. forte per obliuionem subrep-
tum. risus uero per impetum magis extensus.
quam per scriptum contra preceptum. quod utique
aut negligentis. aut dissoluti spiritus
inducit est: eo facillime uenia pro-
meretur. quo iuxta uel parum reputatur.
Quod cum sciunt et ex deliberatione in
uero otiosa silentio. licet non indico.
lingua laxat. **N**am hoc tamen neget
quod ipse usurpauit: contra regulam uerita-
tis. **U**nde minus et ratio exigenda
est in futuro iudicio: iudice ipso in fratre
committente: quod de omni uerbo otioso. red-
dent homines ratione in die iudicii. **N**on
nobis: que non potest reddi ratio de o-
tioso. **A**lioquin otium non est: si non
omni ratione uacuum est. **E**t tamen quis
nesciat unum detractiois uerbum.
quod cum in minimis talibus. id est o-
tiosis preponderat ad delictum. meritumque
dāpnationis. **E**t utraque. **U**idelicet
quia discretio est in mandatis:
consequetur et in culpis: ut sicut
dixerat maior grauior. leuior que mi-
nor censetur transgressio mandatorum.
Si mandatum non ita. **S**ive enim
deus siue homo uicarius dei. manda-
tum quodcumque tradiderit: pari perfecto
obsequendum est cura: pari euentia
deferendum: ubi tamen contraria deus non
precepit homo. **Q**uod si contingit:
pergendum indubitanter consulo.

ipeteri smas. qm obediē apter deo
 magis q̄ hoibz. Autem hoc vnde
 dū est aplis: aut ai phariseis ete
 audiendū. **E**uacē & uos trīs q̄ di-
 m̄ mandatu dei: p̄ traditōnes
 vras. **S**i at̄ dolet̄ cōtempm ma-
 gis hō p̄ illo qui docet hoīem suaz:
 consolet̄ illa quā & uos posuistis
 samuel̄ smā: hūc lepra videtur
 distine sic. **S**i p̄caucit̄ unū vnu:
 p̄caus ei esse potit̄ dō. **S**i at̄ dīm
 p̄caucit̄: quis exabit̄ p̄ eo? **E**go
 igit̄ si hoc me angit̄ articulo scēa.
 ut aut̄ dīm a hoīem offendē nite
 sit: dīm p̄caus libent̄ eligo non
 offendē. **L**eter̄ dō offenso. quis
 exabit̄ p̄ me? **S**i ad hoīem con-
 fugēo. id q̄dē sc̄ptūa nō cōsilit̄.
 quūq̄mo. maledic̄s aut̄ q̄ sp̄tempo-
 mit̄ i hoīe. **M**erito p̄inde si at̄ m
 dīm p̄caucit̄. etiā si subintelligit̄
 p̄ hoīem: vs̄ exabit̄ m̄q̄ p̄ eo eo.
Ne ut̄ equidē. **N**ā & aquo of-
 fendit̄ et ob que offendit̄. eque
 ut̄ vs̄ exatō exeraunda dēmit̄
 apud ip̄m q̄ offendit̄: hoc ē ap̄
 dīm. **T**alis ergo req̄rendus ē ad
 exandū: qui sit ydoneus ad pla-
 candū. **P**orro culpā si qua est
 q̄d hō offendit̄ ai ei nō obedit̄:
 aut̄ mltū extenuat. aut̄ penitus
 adnullat causa melior. **E**uaḡ p̄
 ai dicit̄. si p̄caucit̄ unū vnu. s̄
 audendū est p̄ dīm: q̄d nullatenus
 lesio auocāp̄ p̄ xi. ne dū plati

Et q̄dem iustus habeo nāq̄ ex p̄nti p̄p̄e
 caplo de ai lesione meā. soloem. dō sua
 sua p̄p̄ationē.

excuset̄ a culpa: si solus defuit in
 cā dō. **A**lioq̄ paulo cōfidiat̄ q̄ aut̄.
Si em̄ i frēm p̄tantes: i xpm̄ p̄ca-
 tis. **N**ā de p̄p̄oitis etū tenem̄ q̄ p̄
 v̄tatis testiōmū: sic loquet̄ ad
 ip̄os. **Q**ui uos sp̄mit̄: me sp̄mit̄.
Si et de quolibz frē: nolito aut̄ cō-
 tēpnē unū ex hys pusillis: quod

et q̄ sc̄d̄ dicit̄
 unū ex hys pusillis

Sed nō om̄ scandala. equa
 sūt lance p̄fanda. **A**li-
 nāq̄ accipienda sūt sc̄dala pu-
 sillos. & alii phariseor̄: de quibus
 aplis timētibz. et timētibz. quod
 scandalizati eēt i simone iuratis.
 r̄nsu est. simite illos. ceteri sūt. duces
 ceteror̄. **I**llor̄ quippe scandalū ex
 igr̄antia: istor̄ de maliḡ malicia
 p̄cedit̄. **I**lli scandalizant̄. q̄ uitate
 n̄ estūt: isti q̄a odorūt. **U**nde et
 pusillos illos arbitror̄ appellat̄:
 q̄ uolūtatis q̄dē bone. sed n̄ maḡ
 sc̄ie ex̄t̄ existentes: zeludi hēant.
 et si nō sc̄dīm sc̄iam. **T**alū standa-
 la curā nō nā puocāie solēt̄: sp̄ua-
 liū dicit̄ ut̄ or̄: paulo ita do-
 cente. **D**os q̄ sp̄uales est̄: h̄mōi
 instruite ip̄m̄ lenitatis. **I**ndignū
 si quidē valde est. hūanā eos mēri-
 tō dignatōne: qui dīm̄ tā facile
 cōsequūt̄ misericōne. **N**ā h̄m̄ q̄
 qui dīm̄ crucifixerūt: magm̄ q̄dē
 p̄ccores. sed pusilli estimatores:
 et si ex uno nā. nūq̄ nō tū ex

alio uenia meruerit. **H**ic quidem
fuisse: si uix ubi dñi in pō san-
dalizati nō eēt. **N**ur uō quid n̄
miseri. **S**ed cū & miserandi. **P**ōt
hoc pia illa tēte patientis. s̄ nichil
omnis cōpatientis supplicatio.
Put inq̄ ignosce illis. **E**t quā
querēt indulgentie ratio. i tam
hærendo facinorē: sequit̄ quia
nestiūt q̄ faciūt. **A**c si dicēt. **E**o
digni uenia: quo & pusilli sc̄ia
sūt. **I**git̄ ignosce illis: q̄ ignosce
ab illis. **S**i em̄ cōnouisset. nūq̄
dñm gl̄e crucifixisset. **S**ūt quibz
nō ita ignosco: quos utiq̄ non
ignoro. & uidisse & odisse. et me
et p̄em meū. **P** huiusmodi pusillo
i sc̄ia terres paulo eū qui cū h̄at
sc̄iam. uenit tñ odescende i sim-
ocibz: & p̄bit i q̄ itua sc̄ia frat̄
p̄ quo xp̄s mortuus est.

Quod si tandem caueda
sūt scandala puulox.
quāto amplius p̄latoz: quos si
bi d̄s equat̄ quoddamō in utraq̄
p̄te dignat̄. sibi met̄ ip̄utat illor̄
et reuencā & cōtēptū. **S**pealit̄
contēptū eis: qui uos audit me
audit. et qui uos sp̄mit me sp̄mit.
An nō demq̄ hoc ip̄m. & reglā inā
p̄hibet ubi aut̄: obia q̄ in uocibus
p̄bet: deo exhibet. **E** inobrem q̄
q̄ uice di p̄cipit homo. qd̄ nō sit tñ
ctū displice deo: haut secus om̄o
accipiendū est. q̄ si p̄cipiat deo.
Ed em̄ m̄tes utz p̄ se an p̄ suos

m̄stros. siue hoies. siue angelos.
hoibus inotescat sua placitū d̄s.
Sed hoies inq̄ facile falli in dei
uolūtate de rebus dubijs p̄cipie-
da: & t̄cipienda fallē p̄nt. **S**ed
em̄ quid hoc refert tua q̄ cōsatus
nō es. p̄serti cū teneas de sc̄ptū.
quia labia sacerdotis custodiūt sc̄-
entia. & legē ex ore ei⁹ requirūt.
qui angelus dñi exatū e. **R**e-
quirit̄ dixerit legē. nō quā ul̄ au-
tentica ulla sc̄ptūa tradiderit ul̄
tacō manifesta p̄baueit. de huius-
modi quippe nec p̄ceptoz expectā-
dus est. nec p̄hibitoz auscultand⁹
est. sed qd̄ ita late aut obscure eē
cognoscat. ut idubū ueniē possit
utē nā deus sit. an alit̄ facto uelit.
si nō de labijs custodientibz sc̄iam.
et ex ore angeli dñi exatū ctū
reddat. **A** quo dīna potius cōsilia
requirēt. qm̄ ab illo au credita e
dispensacō m̄stroz dei. **I**mp̄ p̄m̄
quē p̄ deo habem⁹: tāq̄ dñi ih̄s
q̄ apte nō sūt cōt̄ deit̄ audie de-
bem⁹. **N**ec sane cōtrauā loqm̄
sc̄o p̄ph̄e samueli: q̄ i thar p̄tedi-
uina hōibz t̄buentes auctoritatē:
cū ille i sup̄ memoito caplō plane
dixit̄ n̄t̄ utz uidet̄. **S**i quidē
qd̄ nos asserim⁹ de dubijs. hoc
ille negat de manifestis: ut cū
aut̄ si p̄cauit un̄ i unū. subau-
diat̄ p̄t̄ dñi: au apte cōtrauā.
homēs hōibz frequēt̄ mandāo
p̄sumūt. **S**ed hinc uos surmentes
matiam. siue occasiōē argu-

mentandi assentis. si hoc cōstat
ut iussa q̄libz homin. ul' i statuta
dñe auctoritate. equo pondere
estimāda sint. hominē sub hominē
aut vir aut nequaquam posse sal-
uari: cū i tanto pplo mandator q̄
plati etiā p̄ i curia sepe p̄cipiūt.
mūdū nō p̄uācari. aut difficile
admodū. aut om̄o ip̄ossible uide-
atur. Quidē nō nego difficulta-
tem tante i esse p̄fāom: sed cum
ipsa coede i p̄sona p̄sūtur.

Dico ipsa coedis. & i fine
p̄cessus i dicitur uolūtatis
est: statuta senior studi-
osius distat: herere ad singula
que i iugū: erige de q̄busq̄ rati-
ōne: et male suspiciā de oī p̄cep-
to cuius cū latuerit: nec tamq̄m
liberit obedie. nisi cū audie con-
tingit qd̄ facte libuerit: a qd̄ nō
alut late seut expedie nōstrauit
ul' apta ratiō. ul' idubitata aucto-
ritas. Delicata sane: ymo nimis
molesta est huicmōi obia. Non
plane her' est illa que ex regula
trudir: obia sine mora. Dispu-
tāe p̄fāo hoc est mastu coedis: nō
i auditu auris obedie. Ista nō
ergo carnale acām nō mō p̄m.
sed etiā oppm̄i pondē p̄supte
p̄fāois nāe est: quia nō p̄i p̄ce-
tāe cās i fma. qd̄ solus sp̄s.
p̄mptus exp̄it. iugū eē suauē
& on̄ leuē: xp̄i q̄p̄e iugū & on̄
ē & om̄o ip̄ectabile: n̄ xp̄i eque
sp̄u. Hinc itaq̄ si dicitis legē
regule i submtrasse. ut habūdaet

delictū: uex dicitis. Ceter' her'
culp̄ nō est date legis aut dantis
legē: sed ip̄uide p̄fētis & ip̄e
p̄uācatis. Mandatū qd̄ dē sp̄m
et iugū: sed tute nois esse carna-
le uenudatū sub p̄āo. Verū hoc
an̄ p̄uidisse debuēas. quo t̄is
huius euāgelice nō p̄is iacēs sū-
damēta: quā sedēs cōputares.
si habēs sup̄tus ad p̄ficiendū.
Nūc at̄ quid restat. nisi ut aut
coceptus obedias senioribz. aut
confus9 audias ab illisq̄: hic
homo cepit edificāe. & nō potuit
cōsumāe. Sed fōssim dicitis.
Ergo ne ita p̄fāis q̄sp̄iā tue-
rit: cui nō ul' minimū aliq̄
mūdū subripiat de tam multis.
ac minimis. q̄ passim ul' a negli-
gentibz p̄p̄tis ip̄ant. Nunc
quidē cuiq̄m hoc ego dederit:
cū ip̄i quoz de se fateant apli.
In multis offendim9 om̄s. Et si
dixerim9 q̄a p̄cām nō habem9:
ip̄i nos seducim9. & nō con-
tinuo ut aliq̄ p̄tem9 p̄imus:
p̄serti cū nos s̄ptūa consolet:
si q̄s p̄cāuūt iniquēs. adiōtū
habem9 dñm ih̄m xp̄m iustū:
& ip̄e est p̄p̄ciatō p̄ p̄cās n̄is.
Demq̄ p̄ph̄a de ip̄o testat. qd̄
p̄ t̄isgressoibz rogauit ut non
p̄rent. Obi sane nōndū: q̄ et si
pro t̄isgressoibus. nō t̄i p̄ cōtēp-

tocibus legitur supplicasse. **U**er
illi quō p̄re p̄nt? p̄ quibz salua
tor rogat ne pereant? **U**in ob
rem nō uideo cur ita om̄ez ob̄iaz
et t̄isḡssione ul̄ minuz q̄relibz
mandator. exaggerandā puta
uerit: ut exclamaētis. **E**d go
monacho iam potit ueiale p̄c̄m
esse. ul̄ leue. tuz om̄ise actiō
c̄m̄e iudicat. mobediēcie? **S**ed
hoc in uidelis cōstare creditis:
qd̄ pilator iussione t̄m̄ t̄bue
dū afficitur. quātū si dimtus tra
derent? **Q**uasi uo et ip̄a eua
gelica p̄cepta r̄o mltā in se
discrepēt. et merito ob̄suacōnis.
et t̄isḡssiois piculo. **L**etex sicut
nō oīa om̄is esse d̄pat. ul̄ n̄c̄ta
tis. ul̄ ualutatis. ul̄ dignitatis:
sic nō una de om̄i. t̄isḡssioe
fert̄ sm̄a? ul̄ paia manēt dis
t̄ima diff̄ares culpas. **P**oc
ro nec paia culpa negligunt̄
q̄ nō paia cura p̄cipiūt. nec
paia p̄m̄ pena puniūt. **H**ic eī
euāglin̄ tā flagitiū crapule:
qm̄ fornicacōis t̄pitudinē d̄ap
nat. **U**er q̄s magis nō hocreat
e duobz malis t̄pitudinē fedai?
q̄ cibo saturai? **N**ōne demq̄
uitas. i euāgl̄io sub nōibz tra
bis et festuce. ḡues. leuesq̄
dist̄mt̄ iob̄ie culpas? **N**ā ip̄a
disputante p̄mo diff̄imete ḡda
t̄m̄ nob̄i dist̄nguit̄ que cui

reatu pena debeat? dū aliu
iudicio. aliu cōsilio. aliu ge
hēna reū eē p̄tēte.

Q De nā ergo cōsequendi
n̄c̄tas cogit. ut si inḡris
dina det̄ in suis p̄ceptis
auctoitas. nullū deo iā mona
cho leue aut uemale p̄c̄m in
ueneri posse putet? et qd̄ eius
om̄ise actiōm̄ c̄m̄e iudicat iob̄ie?
Hic? sic c̄m̄e au penalis illa
gehēna. ul̄ gehēnal̄ pena assig
nat̄. quale q̄so illud diff̄imem̄
eē c̄m̄e. qd̄ iutate iudice reū t̄m̄
f̄at iudicio? **N**ec t̄m̄ diff̄imēte
reatū. qd̄ ul̄ hactenq̄ reū sta
tuit. **E**d si reatū. et p̄c̄m.
Poc̄o om̄e p̄c̄m̄. cont̄ dei mā
datū p̄sūt. **E**d at̄ cont̄ mā
datū p̄sunt. iob̄ia d̄ca. **H**ic
colligit̄ q̄ n̄c̄ta frat̄r i iob̄e
diēcia sit. et c̄m̄e nō sit. **E**n
t̄m̄ iuentū mōcho leue z uem
ale p̄c̄m̄. quodq̄ nō h̄uam. sed
d̄m̄ mandati statuat t̄isḡssio
tem. **I**n hoc gn̄e t̄isḡssiois.
sūt nō nulla stultiloqa ul̄ ua
niloqa. et queq̄ ociose dicta.
facta. et cogitata. **H**uiusmō
em̄. nūq̄ m̄si cont̄ mandati.
et dei mandati usurpant̄.
Poc̄a q̄ppe sūt. et d̄s phibet
om̄e p̄c̄m̄. et t̄m̄ ueialia nō
c̄m̄alia reputant̄. excepto
at̄ p̄ cōtemp̄tū iurunt̄ iob̄i.

190) 195
194

Non autem non acquiescere sed nolle acquiescere:

et consuetudine: et tunc non peccata
spes. sed peccantibus intentio pensatur.
Elacio quippe
contempnentis ab ipente
tis obstinatio. In nimis quod mandatis
culpa facta non minima: et totum
tunc quibus rebellio non uult
satis leue simplicis transgressio.
Demum in quo iobis tunc et
absque dubio sit: ad apud samue-
le aduente. Quasi inquit peccatum ario-
landi est repugnare: et quasi scelus
ydolatrie nolle acquiescere: ut
non uisionis simplex ipsa transgressio.
sed uoluntatis supra totum
scelus ydolatrie reputet. Non
est enim idipsum: nolle obedire: non
obedire. Hoc quippe in dicitur erro-
ris est. non iniquitas et infirmitas:
illud uero aut odiose peccatae.
aut contumacie non ferende. Quod
et ipsum repugnare est: et resiste-
re spiritui sancto: et si ad mortem usque
perdurat blasphemiam est: et
non remittenda. siue in hoc scelo.
siue in futuro. Non ergo quilibet
mandati peccatio in male facta
iobiam: sed repugnare. sed nolle
obedire. Et ex quanta absque illa
pessima. et rebeli uoluntate
non obediunt. Quod itaque mo-
nacho tunc in dicitur in obedire:
si totiens in tunc transgreditur.
quocumque transgressione defuit
huic modo recalcitrans et contum-
aciosa uoluntas.

Ilustra autem copant quodam
ut dicitis quasi libere in obe-
dientias antiq[ue] illi que
facta est in paradiso: que nimis ua-
luit non solum obligare personam: sed
et uicarie naturam. Arbitror tamen
et ipsam peccata grauissimam peccati
causam. aut non aliunde aut inde
maxime iudicatum grauissimam. hoc
est ex rebellionis defensionibus.
que secuta est: quoniam deo recepte
causam peccati. ut peccatores ad peccata
periret. nolebat quippe mortem
ipsorum. sed magis ut contumeliam
et uiueret: ipsi maluerunt decli-
nare cor suum. in uerba malicie.
ad excusandas excusationes in peccatis.
Et quidem gemina malicia peccatoris.
Primum quod non sui iniquus est. ut
culpam propria faceret et sanaret: deum
quod et uxorem ut se fallaciter excu-
saret crudeliter excusauit. Et
est quod demum dicitur. in omni
actione monacho in dicitur tunc in obe-
dientie: quod a furti subrepat
nescienti. aut casu accidat in-
felicia. aut non ualenti ipse quod
peccat. in omni calumpnia struat
de impossibili. Ita ne inquit monacho
tunc in dicitur in obedire: cuius et anti-
qua. tam nota. et tunc in omni in
uacatio. facile ut creditur in
diligentiam consequetur: dummodo
confessio et non defensio seipsum.

Nec enim tantum ut dicitur est nocuit
simplicis actionis. quous ex deli-
beratione transgressio: quantum aduente
excusationis cum premeditatione
obstinatio. Sed magis forte in le-
ge divina quod de. habenda est hec
consideratio grauius leuiusque in-
obedientie: non autem ita et in regula mona-
chi. Sed quod sane dicitur. plus tibi uide-
humans quam dominus traditoribus. plu-
riusque quod per suos dicitur. quam quod per
seipsum ipse estimatur. An non
idemque et apud sanctum benedictum.
prope et distincte ab invicem sine
tuemur. alia de leuioribus alia
de grauioribus scripta culpis. Quod
est autem leuior culpa: nisi iobis
leuior. Traduntur igitur a patris
in idem mandata. quorum trans-
gressio leuiora parit secundum re-
gulam patris: et tamen idem nichil-
ominus pernitentia fit. quod scilicet abbas
iussio preterit. Siquidem et ex ore
ipso dei non equalia sunt promul-
gata. et ideo non equali cura
uigilantia obseruanda. Sed alia
cura exhibenda est ei proculdu-
bio. quod ipse perhibet premissis et maxi-
mum mandatum: et alia hinc que
alibi distinetur. qui soluit magis
vni de his summis meis man-
datis. Quod ergo. Audimus ex
regula grauioribus et leuioribus culpas
legimus et in euangelio maxima

minora

ma minimaque mandata: et man-
datoque transgressiones vniuersas di-
centem equaliter maxime. Non ergo
necesse ut concedatur quod dicitur: a deo
salus non tibi omne quod ab homine
ingro accipit: quod non sit totum deum.
aut monacho nullum posse inueni-
leue seu ueniale peccatum: quod et si
tociens deo quod sciendum est obediens
esse conuenit: quocumque eius que per
hominis mandatum pro deo sibi est. quod
quidem iusticie non repugnet pro-
tigitur: sicut tamen non par cura
et requiritur exigitur: sic nec par
culpa conuenit ex transgressione. Et
si quippe vnus est qui offendit:
non tamen vnus pondus que iubentur:
nec vnus subinde distinetur. uis-
ser est omnium censenda transgressio.
Dum pro benedictis: secundum quippe
culpe. tam mensura: et exortationis exten-
dat mensura.

Huic proinde ut videtur
aut tremere aut terrere
cogantur de obedientie promissio-
sione que fit ex regulari professione.
qui non opteat promittente quam constat
nec integre posse tenere. nec sine
tremore preteriri: siquidem deo quicquam
insuper dei homo non propter am iussit
iputandum constat. fessit magis
ex hac occasione malum ita iob
die exaggeratis. ut a tanta necessitate
bono promittente de obedientie terreatur:
quia et si difficile cauetur. ubique
subscribens uel ipsidians. ut vos

diatis in obia. uita uans 7 inu-
 meis q a semoibz idicant: no sep-
 trū dāpnabile: seu cūmabili: qd
 p̄cipit nō t̄plet: Et si em̄ oīs in-
 obia r̄excusabilē sit culpabil: nlla
 tū etnalit̄ dāpnabil: nisi quā
 remediū p̄mē nō sanat: nlla
 ē letalit̄ cūmabil: n̄ q̄ cōceptū sup-
 bie nō euitat: Magna uis se-
 cūitas filijs obit̄: et reuēa p̄p̄
 hoibz bone uolūtatis: q̄fido i oī
 iobā sola dāpnat̄ ip̄mā. quā
 nescit q̄ diligit d̄m: sola ic̄m̄at̄
 supbia. q̄m facile cauet q̄ timet
 gehēnā. **S** exēplis clauis elu-
 cestet qd̄ dicim̄. **S** i uibente se-
 more ut sileā. ūbū in forte per
 obliuionē elabur̄: reit̄ me fateor
 iobit̄: sed uemalit̄. **S** i ex cōcep-
 tu sciens et deliberas sponte in
 ūba p̄rupō. et rupo sileā lege:
 p̄uacatorē me cōstituo: et cūmā-
 lit̄. **E**t si ip̄entes p̄seuō usq̄ ad
 mortē: p̄tāu et dāpnabilē.
An et hoc durū forte uideat̄:
Hec app̄e sūt ūba uāsi b̄n̄ reco-
 lo: cū difficultatē. seu ip̄ossibili-
 tatē ut uob̄ uideat̄ tenēde obit̄
 ul̄ cauedē iobit̄ cōsideratēs: in
 tantā ita mōdica exlamatis.
Hec me ē illa eo secu r̄ioe quo
 arctas eo c̄t̄ioe quo magis ardua
 uenēdi ad d̄m uia: ut monacho
 naturalit̄ mala uix caue. n̄alit̄
 bona uix p̄o cōmuni i f̄m̄ta

te ualenti t̄plē. nō n̄ior tū ne-
 cessaria sit cautela ad cauenda
 ul̄ obsuanda: que sibi p̄latus
 suus ul̄ p̄hibē ul̄ uibē: **E**t sub-
 d̄tis. **E**d̄ cū a mltis credat̄.
 l̄uz a pauos ul̄ etiā a null̄ ad
 integrū obsuet̄: qd̄ aliud op̄ā
 tal̄ sentēcie credulitas. q̄ q̄ illa
 ab aplō tantū culpata mandu-
 candi ydolatica libtas: **N**il pla-
 ne aliud: si ita eēt ut dicitis.
Bene p̄: sus nō potest cōstitus
 esse sibi: qui se nō t̄plē cōfidit.
 qd̄ debē se credit: **C**reditis itaq̄
 ut ūbor uōr̄ sensū colligā b̄uit.
 qd̄ ad integrū mandata di ob-
 seruāi uix ualeat̄: ab̄is non
 ualeat̄: cū uitas ip̄a testet̄ ne
 b̄m̄ quidē iota p̄tēat̄ in. **C**eter
 qui ita sentit. uideat̄ in ut uā
 pace dixerim. necdū gustasse
 qm̄ suauis est d̄ns: sub uigo
 legis gemē adhuc. nodū respira-
 re sub ḡtia: suauē x̄pi uigū
 ne q̄m̄ esse exptus: idōq̄ t̄tissi-
 me adhuc i f̄m̄ai p̄ carne. quia
 sp̄s nō aduuat eis i f̄m̄itate.
Vid uō sibi uult ista distinctio.
 qd̄ dei quidē ul̄ uix p̄lata uō
 hois ne q̄m̄ oīs. a quolibz uisā
 posse tenēi. p̄hibita uē cōredi-
 tis: q̄ uō illa q̄ant absq̄ istis
 integre custodiri. **S** i atten-
 ditis. de male quoz uuentibz

platis dei pceptū ē: quediāt
facite. Igitur qui nō facit: apte
nō i hōiem tm̄. sed i dīm pūā
tator existit. Ita ne ergo nullū
mandata p̄fite exequit̄ sui.
ingr̄i. **V**. uā obre putatis?
Nā nolumus: ā q̄ nō possūg.
Sed si uolumus et nō possūg.
securi sumus. Si possūg et
nolumus: supbi sumus. Por
ro ad cauendā supbiā. illā
uē amueri necessariā ēē caute
lam quā diatis. ne forte in
ārat̄ iobie tm̄. **V**. d̄ si i pos
sibile uos putatis. ut nō uide
licet i peris plator p̄cōceptū
midū resistat̄ supbie: scato
nō paucos sed innumeros alit̄
om̄o sentie: nec aliud q̄ qd̄
p̄p̄o didicert̄ exprimētō. Si at̄
nō i possibile quidē. s̄ tm̄ diffi
cile ēē sentitis ingros nō con
tēpnē: et dū idō cōsentitis
qm̄ ḡuam̄ nō supbe sape.
murmatis adūsus obie legē.
affirmantes p̄iculosū p̄mittē
qd̄ tam labacrosū ē obīuā.
ad her ego r̄ideo. v̄ino non
ego. sed d̄ns. **V**. u p̄t̄ m̄q̄
cape capiat. Hoc quippe est
qd̄ paulo sup̄g d̄ni: q̄ anq̄

est edificū i chonēs: p̄uidisse
debuēas tm̄ p̄ficeres. **S**icut at̄
ut ait quidā: aut nō temptes.
aut p̄fite. **D**erptū nō sic caute
p̄fite: pollucet̄ se ul̄ i nullo
t̄i s̄ḡsurū: hoc est iā p̄cāte.
Alio q̄n aut p̄urat̄ q̄ ita uiat̄:
aut ē sanctior illo q̄ ait: i ml̄tis
offendim̄ om̄s. **Q**uod si d̄ se
quēs falsū ēē iudēt̄: iudēdū
est et de eo qd̄ aūcedit̄ ne fac
te lex q̄ data est p̄t̄ t̄i s̄ḡsio
nes cohibedas. nō solū nō eas
coherceat: sed et augeat: i sup
t̄imē p̄urn: si quidē id̄ p̄mittē
nos i m̄ā p̄fessione credam̄.
qd̄ itū ē nō posse tenē.

Paranda ē p̄inde no
bis iduo. v̄m̄ i sah̄
obseruāo regulāis:
i p̄cepta iudelis et remedia.
P̄ceptis i s̄tuit̄ uita cōt̄ p̄cām:
remedijs restituit̄ post p̄cām
inocentia. **S**ic ergo utq̄ ista
cōplectit̄ m̄ā p̄fessio: ut p̄fess̄
quisq̄ cū i aliquo forte i glaiū
mandator deliquit̄: si ad re
mediū eij regulāe cōfugit̄:
et si cōt̄at̄ t̄i s̄ḡsio: mandati.
nō tm̄ pacti p̄uātor: **D**olū
utq̄ censuerim̄ fregisse votū.
uolasse p̄p̄itū. pactū p̄uāsse:
qui et p̄ceptū cōtēpserit et re

192) 197
193

medu. Nam illa sanedico setur.
qui ead si medu obie limite pter
reit. consiliu no respuit pnie.
Regulaes nasp timos 7 si sepe de-
liquit no euadit. qui censue q
ex igla est disciplina no subifi-
git. Pars quide regle erigla
accipio. et ten tuent. no solu
bone uite instructio. sed ead e-
mendaco pue. Inuenit mea
et pcepta obie. et obie reme-
dia: ut ne pando qde a regula
recedat. Fateor sane ipossibile
cuius molu. ul uemalut mdu
no delinque in pceptis obie.
sed nulla ia de ipossibilitate
querela. qndo quide et ex igla
licet id quos qd emalut delin-
qui cotigent emendae. **U**d
et go dicitis. a null posse obs-
uai ad integru. quidq a mgrib
papat. uer est. Sed leuis cul-
pa mobie est. et facilis cura eq-
tuent i regla. si quide fit tns-
gressio absq cotceptu. Siat et
idipm de ee aliqui no posse co-
tenditis. id quide falsu est. sed
net tlem tm mobiam sine cua
relinquit diligencia regulas.
Et lig fociaei egeat cuacois me-
dicameto. caet tm maebo puai-
cacois. nisi ai et ipm foete me-
ditametu. cotepmit. **U**ueat
ita sint. frustra de ipossibili-

tate causam. qui reglam pfi-
tent. frustra nobi de pando
necessitate blandim. ut ido iusta
ipua platoe deo no iputanda.
sed taqm homi cotepmedapu-
tem. norem uidelic ipossibile
contme nra pfectio uideat. si
tantu ex ea homibz. qntu deo
obedie debei asserim. **U**ui ei
iam ul ita pfecto ipossibile.
vino p dei gram no pfacile fit
caue puaiacoe. ubi no iobia.
sed ipenitencia cotatut puai-
caco. **H**oc quippe ut ia dixi
pfitentur nemo ppondet. ut ia
no peccet. et ob hoc no cotinuo
ut quipna aliquomno no obe-
dit puaiacoe se constat. n
qui se foete sic pfectu falso ex-
pimat. quales uos utiq assei-
tis ee no paucos. **D**e quibz
ead si qui tm sut ut dicitis. uer
est 7 qd subditis. qd ml utiq
aliud illa tlie eor credulitas.
ul poag crudelitas. **I**sius ipox
opar cotiecis. qm noxia illa
re cubetu. doles libertas i ali-
emo. **N**ecessse est em q hultmoi
e. ex ipa pue pna. que ad mo-
du i illis pna clamat apls ifir-
mu pue frem. **E**t qud nichil ee
comie ite iphibet qd cum
gras actioe papit. n ei qui

aliquid putat esse comē: ita
regulāis p̄fessio. quā m̄se est
dāpnabilis nō est. nisi ei qui
dāpnabile putat. Ad quates
putā oporteat: puto satis sup̄
demonstrū.

Nunc iam respondēdū
est q̄stūale q̄ iadituo-
bis ex occasione p̄ntis aplia capli.
Quēris nēpe utz nā ista de
ydolotias pauli sm̄a. puto q̄a
nichil cōmune est i xpo. nisi
ei qui putat qd̄ cor̄e esse. illi
cōmūe est: rursū si nō come-
dit dāpnatus est: q̄a nō ex
fide i r̄glām gn̄ale t̄hi possit.
quatenus malū auq̄ sit. bonū
quoq̄ qd̄ agit: si malū ēē cre-
didit: ac tantū malū q̄ntū cre-
didit. Ad si am̄ero: rursū
p̄gitis inquirē. cur nō ecōt̄no
tantū auq̄ bonū sit qd̄ opat̄.
q̄ntū ul falso opmat̄. Mirū
quippe uobis. ymo r̄ iustū vi-
det̄: ut plus i malo q̄ntū bono
hūane valeat intencōis op̄mo.
Si respondēo de malis quidē
mēto. ita credi p̄t oculi nequā:
r̄idebitis et michi. nō i mēto
quoq̄ p̄t simplice oculū idē
eque putandū r̄ de boīs. Nā
qui dixit ex oculo neq̄m cœcus
tenebras estimat̄: idcirco r̄

de simplici luce eque cœpis
app̄bai. Sed uidete ne forte nō
sit uē oculus sim̄: qui fallit̄.
Fallit̄ em̄. tam qui bonū malū.
quā qui malū bonū putauit̄.
Satis aut̄ neutz hor. ue illud
euitāe p̄phetiā. ue qui dicitis bo-
nū malū. r̄ malū bonū: cū t̄nē
mo qui hoc uelit̄ causē maledic̄m.
de quo iūtas p̄nuat̄: qd̄ sit lucis
totū cœpus. id ē op̄s argumē-
tū. Sed absit ut p̄t iūtas. da-
met̄ con̄t̄ iūtatē: maledicatis
qd̄ illa p̄baueit̄. Ego uēo ut iūtas
oculus uē simplex sit: duo illi ēē
arbitr̄e necessaria: iūtatē i m-
tencōne: r̄ electione uēitatē. Nā
si bonū quidē diligit̄. sed uer-
nō eligat̄: habz quidē r̄ elidit̄.
sed nō scdm̄ sc̄m̄: et nescio q̄
admodū iudicio iūtas. uēa
esse possit cū falsitate simplici-
tas. Volens dem̄ ad ueram
iūte. discipulos simplicitatē
ingr̄a iūtas: estote m̄t̄ prudē-
tes sicut serpentes. et simplices
sicut colūbe. P̄misit̄ ḡ. p̄uide-
ciā: sine qua nēmen satis esse
posse simplice sc̄it̄. Quomō
dem̄q̄ uē simplex est oculus:
cū ignocantia iūtas: Aut
uēo uēa dicit̄ p̄t simplicitas: q̄
simplex ignocat̄ iūtas: Sc̄ptū
est em̄. Ignocās ignocabitur.

Dicit ergo laudabile illa et ad no
 laudata simplicitate. absq hys
 duobz no ee bonis. benivolentia
 atz prudentia: ut oculus iudicis
 coedis. no solu pius. qui fallere
 nolit. sed et cautus sit. qui falli
 no possit. **L**etex sicut oculi sim-
 plicis. duo ista bona faut. amor
 boni. et cognitio uei: sic neqm
 oculi duo e regione mala con-
 tuut. cecitas. qua fit ut uitate
 no agnoscatur. et punitas. qua fit
 ut diligat iniquitate.

Dico mi duo h bona.
 que nec fallere nec falli
 sunt. et duo illa mala
 que tam falli q fallere faut. duo
 sut media: unu quide bonu qd
 oculus intus. et si falli queat
 ignorancia uei. et clo tri boni fallere
 pleni9 no sentit: alter uo ma-
 lu. quod hic uei noticia no ipe-
 diaz: amorem tri boni p malicia
 minime sentit. Et qm ois res
 meli9 diuisione motest: et
 sedm hoc duplex malu. et illud
 ut gemmit bonu quadi faut.
 diuidam9 oculu coedis i bonu
 et meliore: i malu et peiore. Et
 subdam9 exempla. Et q bonu
 diligit: et malu neptus agit.
 Hui9 boni quide est oculus q
 pius: no tamen simplex quia
 cecus. Et est qui bonu et

libent agit: et pident intelligit.
 Istius reuera oculu no inuito
 simplice dixerit. ut pote cui
 neuter boni desit: nec zelus
 stili9 boni nec scia. **H**ic pfo
 requirit oculi dicit: tu respicit sup
 filios homi. ut uideat si est
 intelligens aut requiret deit.
 Est econtrio qui bonu quide
 minime diligit. ex malicia pius
 est: sed sapiens ut faat malu.
 p ignorancia cecus no est. **Q**ue
 quide ideo nodu appellauit
 neqm: qd ei hic ad suu malu.
 un no desit bonu. id e scia.
De qui bonu forte neptus. qd
 no diligit agit: cui pfo non
 itogruet. id qd dicit neqmas
 signauerit: eo q neutro careat
 malo: nec cecitate stili9 nec p-
 uitate. **D**icit si quide nequa
 q neqm: ut is solumo neq
 appellet: qui neqqua. hoc est
 i nullo penitus apparet boni.
 fit sed sit utq bono uacuis: tu
 uidelicet et uei noticia. q ben-
 uolentia. **A**lius est utq pius
 oculus. no quide fallere pemptus.
~~sed de quo pphie~~ sed tamen falli
 ut dicitur est pemptus sed de quo
 pphie: efram inqt q coluba
 seducta no hnt cor: alius is que
 dicitur simplice dicit: tam nec
 fallere facili9 qua nec falli. de

quo et apli docent cū eis dicitur
estote prudentes. et simplices
sicut colūbe. Et ut alius e oculi
simplicit̄ malus. fallēs utiq̄
libent̄. sed nō facile falsus:
ille p̄f̄o h̄nt illi. qui ore d̄m̄o
ascriuūt̄ prudentiores eē filijs
lucis i gn̄acōne sua. Et alius
quē neq̄m esse diffinim̄. quia
sic dupl̄ malus: cui quippe
malicia pat̄t ignocōtia. et
ignocōtia maliciā opit̄. ita
ut sepe nesciēs. et malū quod
vult nō faciāt̄. et bonū faciāt̄
nō vult. **O**bscūratū nepe est
i sp̄s cōe eor. qui ista nō sūt:
et q̄ iā traditi i rep̄bū sensū.
bonū om̄o nec diligē. nec di-
nostē q̄nt̄. **D**e talibz scriptū ē.
Impius cū uenit i p̄fidū ma-
lor cōtempnit. **N**am q̄ huiusmōi
est. caue p̄fecto malū nec vult
etiā si possit̄. nec si velit scit̄.
Duāobrem. hūc oculi i sup-
ioei diuisione illo altēo censui
nō i meito pericōē: nō quia ma-
lignos sūt. sed q̄a p̄iculosos.
Ignocōtia quippe secūōēē: se-
cūtas segmōēē f̄it̄. nō neq̄ōē.
Est t̄n ex hoc p̄cū dubio detioē:
quia ille solū habz malū. ma-
lā intencōem: iste et falsa con-
fideōem. **I**lle uno caret

e duobus bonis. bono zelo:
iste et uēo iudicio. **E**t hoc itaq̄
pessio oculo. qui neutz bonū hz.
et ut ex illo optimo qui neutz
cōt̄. sciendū est. iūtatē de-
seruisse: aut teneb̄s obuolu-
totū corp̄s. aut luce p̄f̄andi.
Nam reliqui duo. quoz neutz
utrūq̄ aut malū habz a bonū:
et si ex p̄te possūt nō t̄n totū
sufficiūt. ul̄ luce dāe corp̄i ul̄
teneb̄s. **S**i igit̄ ut iā ad p̄pōitū
q̄stūcūlā reūtānt̄. is uē oculus
neq̄m ē. q̄ p̄sus p̄t̄ et cecus bo-
nū agit et malū credit̄. utiq̄
rēe opando sed opmādo iūq̄.
bonū sibi i malū utit̄. et tantū
malū q̄ntū credidit̄. q̄n q̄dē
uē d̄m̄i s̄m̄az. totū corp̄s te-
nebosū reddit. oculus neq̄m.
Quid em̄ luci relinq̄t̄: ubi
nec p̄a itencō. nec uēa op̄io
iuenit̄. **A**t nō idō sequit̄. ut
qui ecōt̄io malū f̄it̄. et bonū
putat̄: iuxta suā f̄ionē. sil̄t̄
et ip̄e iueniat. **Q**uāē. **N**on
ē quippe simplex oculo ille. q̄
ex iudicio iūtat̄. totū corp̄s
lucidū reddat̄. qualē p̄f̄o sup̄
diffinim̄. **N**eq̄ em̄ ex toto
adhuc tenebra desūt. ubi ignocō-

rancia iustitiae luce obstruat uoluntatis. **S**icut itaque ille oculus utrumque malum. ut uero minus utrumque habeat bonum? nonne ratio uidetur erigere. ut plus ille noceat quam possit. **N**eque enim consequens est. ut tamen ualeat in bonum. bonum unum: quantum duo mala in malum. **E**t quidem laude digna dicitur. ut sola intentio bona: nec plane ad digna remuneratione fraudabitur. **T**ame quod non bono ipsa bona uoluntas: attamen si malo quocumque non est decepta simplicitas. **C**ur inquis? **N**am non ex fide? **P**ropterea ex fide. sed falsa: ut ite propterea non ex fide: quia fides falsa fides non est. **D**enique de fide uera non falsa: puto dixisse apostolum. **O**mne quod non est ex fide: peccatum est. **N**on autem ex fide uera. bonum creditur quod malum est. **E**t enim falsum. **N**am igitur est. **U**trumque proinde complectitur prius apostolum. omne quod non est ex fide. peccatum est: et recte inuidelicus malicia. et decepta inordinatio: quia quod a naturate fit et bonum propterea depremitur item non peccatum: et malum non penitus excusat recta. **D**uae itaque mala putes bonum quod forte agis. siue bonum malum quod operaris: utrumque peccatum est. quia neutrum ex fide: licet sane leuius admodum peccet: ubi sana intentione sola reprehensibilis

actio foris apparet: quam ubi maligna latet: etiam in non mala actioe intendo. **D**ex quod absque ul' minimo peccato non est: purum bonum minus est. **E**t uo pacto quod bonum non purum. puro malo comparabitur in efficacia: hoc est ut tamen efficax sit ad bonum illud. quam ad malum. **S**t hoc super hac questione sufficiat. **C**uius ad superiores quod satis esse res: responsu superius. **E**t quidem uos eadem sepius disputaciones utentis atque reuolutis: sed mea non interest utrum toties repetere solutiones. **S**ufficit enim semel soluisse: etiam quod crebrius in questione usatum fuit.

Quod uentibus ite de obtemperare. seu disamine obediere: mandit a latere uobis. et de merito utrumque quodendum: utrum uidelicet in quibus preceptis. quantum obia ualeat: tamen grauet inobedia: ut ubi gra. ul' abraham de ymolando filio. ul' ille nestor o quis de filio uide firmi incendis exponendo. tantum dignationis et uicis merito iurissent: si non obedisset. quantum laudis et gratie receperunt pro eo quod obediunt. **Q**uod uobis quidem et durum uidetur: et necessarium: sed non est ita. **E**ntero constat non nulla nec fieri

sine gl'a. et posse nō fieri sine
culpa. ideoq; si fiat digna eē
p'mis: nec tñ sup'plens si non
fiant. Nam et nō tangē mu-
lierē meū est nō mediocis: et
nullius tñ delicti pp'a amplecti
cōiugē. Istinoi sūt q'cuq; eua-
gelus illi caplo cōgruē pnt:
qui p't cap'e capiat. Et rursum
p' cōtrū quēdā neglecta qui-
dē offensa cōthū: sed impleta
gl'am nō mēnt: et dāpnant
cōtēptorē. et auctorē nō glifi-
cant. Talia sūt quēcuq; d'mtus
lege publica iponūt homibz:
sine quibz nec saluāi qūt. Hic
illud apud gentile. Nō feci
furtū: nō p'astes ī cruce cor-
uos. Et ī euāglio. Si diligitis
eos qui vos diligūt: quā mē-
cedē habebitis. Et si saluta-
uēitis frēs tm: quid amplius
facietis. Demq; vniūsalū.
Qu feceritis inquit oīa q' man-
data fuerūt uobis: dicitē quia
sui iūtiles sumq; qd' facē de-
buius fecimq;. Ac si dicat. Si
solis contenti estis p'ceptis et
traditōibus iposite legis: et
nō sponte etiā p'fōis uos cō-
silis et suasionibz mācupauei-
tis: libēi quidē estis adēbiti:
nō tamē pro mēito gl'iosi.

Euasistis penā: sed nō acqui-
sistis coronā. Huc nā igitur
necessitas cogit. parē nos in
singulis que iūcta fuerūt. et fec-
tmdāe ulcionē de tūssione:
et de obseruacōne sperāe re-
muneracōne. Ea pp' in talibus
gnālis hec regula teneat: ut
in difficultatibz quidē agendis.
obedias gr'ior qm' q'uo: p'ua-
tatis iudicet: et in faciliōibus
minusq; onerosis contēptus dāp-
nabilior. quā actus laudabilior
estimetur.

Tam et si de hoc satis est:
uideamus quatenus etiam
tenenda sit ip'a. que ī pro-
fessione firmāi solet loci
stabilitas: et quibz si quibz
tamē ex causis rūpe illā
ul liceat cuiquā ul expediat.
Et hinc siquidē dubitāe uos di-
catis. Ad qd' interim mīr securus
responderim. abono qd' semel
quis uoluerit descendē nō licere.
et ad hoc mūtāe locat. quē sibi
quisquā elegerit. et cui se sua
uolūtate et uoce firmāuit. oīo
nō cōsulo. Sed nec scūs papa
gregorius. Aut em. P'sū quip
magna se distretōis subtilita-
te conspiciūt: ne ad detiora

195)

79/2
200

uqum ul' in ope. l' incogitacōne
 dilabant. Sed qd' hinc sensit
 uir aplicus. hoc se aplicus implē
 gl'at' que iques retro oblitus.
 et ad ea que an' sūt extentus.
 An et propheta ezechiel nō idē signi-
 ficauit. cū de scīs animalibus
 dicit' nō reuertebant' cū itēdēt.
 sed unūquodq' ante faciē suā
 gradiebat'. Et hī omēs id sen-
 ciendo: nō aliud q' ingrī sui
 sententiā secuti sūt dicentis
 euāglio. Nemo mittēs manū
 suā ad arat' et respuēs ret'
 aptus est r'igno. P'stat' p'm
 stabilitatis pactū' omnidē
 ceptis remisso descensu: con-
 tentioso discessu: uago: au-
 croso distursu: totaq' demq' in-
 constancie leuitati: nō tū hīs
 que ip'fessionis seie secūt. et
 mox uidelis cōfusiō. et obe-
 dientie que secūt' regulā fit.
 Nam si horribidē pro ip'bitate
 nimis atq' irreligiositate coha-
 bitancū. optime forte nequerit.
 duce spū libtatis cōsē indubitat'
 suadeo ad locū aliu. ubi nō in-
 pediat' homo reddē uota sua.
 que distinxerūt labia sua. Eūdē
 cū sancto stūs eis: et tū p'isop-
 ūtēis. **D**anede religiosi ar bene

ordmatis monastēis: nullus p-
 fessor. meo consilio. ne arcais
 quidē uite despiciō. sine licētia
 sui semōis egredit'. Eggressus
 tū si melius iuenit' et elegerit:
 nichilomin' meo iā cōsilio nō
 r'egredit'. ad m'fēiq' bonū quod
 reliquat' et cōtempseāt p're
 meliori: p'sertim si illud meli'q'
 tale fuit. qd' eius p'mē p'fessi-
 om cōgruē uideat'. Ip'e nēq'
 uideat' qua rōne qua ue m'tē-
 cione alioa seu arcaia p're-
 sūpserit. nā ad i'fēioa iā ul'
 remissioa me cōsulente neq'q'
 apostābit. si nō tū loci p'ioris
 uicinia reuocet'. qā deuoto
 monast'io. nec retineat' q's r'egu-
 lauit' p'r. nec recipi sine cōsen-
 su abb'is sui. **E**t accipite mani-
 festus i' exēplis. hui' s'mē ra-
 tionē. forte uult aliq'p' declu-
 mēnsibus i'p'itatis. ad cyper-
 ciensu' sese p'ngē paup'atē:
 eligens p' illis nimis cōsuetu-
 dinibus. magis regule p'uita-
 tem. **S**i me consulit nō cōsulo:
 si nō sane id abbat'is sui usur-
 pauit assensu. **U**. uāobremē.
 fimo p'p' scandalū ip'os quos
 descit'. deinde quia certa pro-
 dubis relinque tutū nō est.

fecerit enim hoc tunc potest illud
non potest. Tertio suspectam
habeo leuitatem. quia id sepe quod
facile uolumus antequam probemus.
excepti iam uolumus: uno prope mo-
mento id ipsum. et cupientes. et
respuentes. tam leuiti quam inordi-
nabili. Quales utique non paucos
frequenter exprimo. qui una uice hanc
in una uoluntate morantes. a uia
leuitatis impulsus. uagri et instabiles.
hanc et illam uelut ebrii mutant.
mutantque per exprimentum iudicium.
uino sine iudicio fluctuantes
et tumultuantes. tot de se con-
silia presumunt. quot loca reui-
sunt. semper quod non habent cupi-
entes. et quod habent statim fasti-
dientes. Et quod ego aut ali-
quis professus regulam non secundum
regulam cum bona quam degere
constituit. Si quidem uouens. et
non soluens. quid nisi puero. qui
non multo magis habeas unum con-
queri alibi quousque possis. cum cepis
pauca iuxta regulam consisti. Pro-
fecto etiam tunc. et qua nam in quibus constituta
habitu suscitata ex domum meam
proxi. que me de seculo fugien-
tem suscepit. inuauit ad bonum.
significauit in salutem. molestus

fratribus. inobediens semel. stabili-
tatis in super preuacans partem et
primam irritam faciens fide. Verum
tamen non neutra iuxta quoniam
est. Nam qui se idem purum
putat. quod ad puram regulam non
obseruat. uidetur michi non satis
attendere quid iurauerit. Nemo
quippe qui proficit sperdet in gloriam.
sed determinate secundum regulam
sui quisque consuetudinem. suamque dem-
ceps consuetudinem sese dirigere
pollitet. Hec profecto huius temporis
omnibus forme monachis consue-
tudo est. Et in diuersis mona-
stis. diuersis et obseruantis deo
seruiat. quoniam diu tamen quisque in loco
bonos usus seruat. hanc dubium
quoniam secundum regulam uiuat. quoniam
de boni usus a regula non disor-
dant. Quisquis utique tenet. quod
tenere inuenit bonum ubi proficit.
profecto uiuit sicut permittit.
quia non aliud pauldubio quisque
permittit. quoniam quod habet eorum pra-
uita uidetur. cum quibus demceps
uiue disponit et eligit. Quid enim
Quis ubi infra aut in maiori mo-
nastio usus clunacensis aut isti-
foete illorum ritus. aut uo utrumque
cystraensis distributionem littera-
toriam profitentur. Attamen deus secundum

196)
197
201

regulam p̄fitemur. **U**na quidē ois
ubiq; p̄missio: sed quia nō una
est ois cōditio intentio: potest
indubitanter sine detrimēto salutis.
et sine dāpno p̄fessionis. op̄is
quoq; nō una ubiq; obseruatio
celebrari. **S**icut enī nō omnes
omnia tenet. etiā boni xp̄iani q̄
i euāgelio sūt: om̄s tñ sc̄dm̄ euā-
gelium uiuūt. **N**am qui cōcessis
alligati cōiugis contenti sūt. nō
idō tñ credūt se recessisse ab
euāgelio. quia euāgelici subli-
mitatē consilij de celibeduce-
da uita nō elegerūt: ita sane si
i ḡdu illo infēoci legitime ac-
fidelit̄ consenserūt: si quoq; q̄
sc̄dm̄ i ḡlam uiuē statuerūt. et
si nō ad unguē ut dicit̄ totā
custodiūt. et si qua p̄ sua claustru-
ritu. ul' mutāt ul' p̄mittūt: a
regulā tñ om̄o p̄fessione nō
recedūt: donec tñ et iuste. et
pie. p̄ suor̄ moibus uiuē nō
desistūt. **D**emq; regula ip̄a
tradit octauū hūilitatis ḡdū:
ut nichil agat mōchus. n̄ qd̄
cōmūis monastēri regula. ul'
maior̄ coartant̄ exempla. **R**e-
ceptis p̄inde cysteraciensibus.
et qui illoꝝ forte ritu nō tamē
uiuē sc̄dm̄ reglam quā ip̄am
ex integro p̄ue ad lictera uti
se sane p̄fessos esse putant.

tenē curant? de cetero neminē
obediēt degentē regularis
moueat sollempnis p̄fessio. m̄q;
nō sit de tota regula p̄missio:
in hīs dūtatur monastēris in
quibus ordo et disciplina suat.
cū bonis cōsuetudinibz. **S**alua
igit̄ sua cūmanet in cenobis
bñ ordmatis p̄fessio: tñ si sana
fuit. et intentio. **L**etex q̄ i cetero
est et ita credē nō p̄t: s̄ maḡ
a cōdes et cōdes stimulat̄ cōst̄e.
erit et quēit ubi soluat. quod
suo i loco suo utiq; iudicio vo-
ueat quidē. sed nō solueat:
sicut nō laudo q̄ egredit̄: ita
ut regrediat̄ nō consulo: si
tñ ad remotū ignotūq; mona-
stēriū ingreuit. **Q**ur ita? **C**um
ap̄t̄ pauli s̄m̄s qua b̄m̄ mani-
feste p̄nūciat. qui seip̄m nō i^{udicat}
eo qd̄ p̄bat: tñ ex m̄i auctorita-
te magistri qui talem et suscipi
iubet et retinet: iuentū quoz
bonū et uitalem suasionē allia:
p̄fessione ligat̄. **D**emq; sua-
deat ei m̄q; ut stet. **S**ine forte
p̄ozis sui monastēri. memoe
remedente ut assolet cōst̄ia
iniquat̄ denuo de rupta stu-
bilitate causat̄: ḡnēale sup̄
huelmōi strupulo cōsolatoria

profert sententiam dicens. **U**biq;
enim tibi deo seruit: tibi regi
militat. **P**orro de vicino prohibet
quod iubet et de peccato: ne tri-
cinitas nisi monasteria fomes sca-
dali. rixae materia sit: si alterutro
recepte monachos acquieverit. absque
mutuo duntaxat assensu. **E**t dicitur
tociens eundem exprimit: quoties
illis usquam monachos susceptio
plane non nisi contra decretum regu-
larie proscribitur. **Q**uod si etiam per hoc
fratres ita regulam suscepti. inque-
rere forte animi pulsauerit et oc-
casio scandali. quod distodens
fratres quos deseruit fecit: et quia
opteat emendari suo reditu. quod
ex discessu deliquit: prudenter
aduertat qui hoc cogitat. scandalum
scandalo. non bene emendari. **E**t
his demum emendatio erit: si ut
alios scandalum tollas. alios sca-
dalizas. **E**t inquit pro. et tolle-
rabilius scandalum illud sit et
temerarius. quod factum est intentione
profiacendi in melius: quam quod facere
cogitas ad deterius. apostatando.
Sed et ante quos libris non sine sca-
dalo. tuam tuam sine dubio ad
id quod putasti melius secutus
constiam: quam si in peccati bono et
loco contra conscientiam permaneres:

quia **f**uit quam secum id posses. si
sane hinc eandem tuam tempore con-
scientiam reddere secuta posses.
Et uia propter quod de manducante
decimant apud. usurpemus et nos
in mente huius disputacione con-
clusionem: ut et qui propter compelle-
te conscientiam et suum deserat locum. ne
suum quod putat deserat uotum. non
deserente non spernat: et qui se-
cura conscientiam fratrum scandalum
timeat. fratres non deserat. deserente
non iudicat. **E**t de his me accipi-
te sane quod sententia respondisse:
in iudicio sanus scientis.

Tem postulatis absolui
uobis. cur uel beatus Gregorius.
nescio quem ueniam habi-
tari monachum. quem pro susce-
perat. ipse pro reuertat. non solum
resumme non cogit. sed etiam
omne legit indulgisse communi-
one apostate perduranti: uel sicut
augustinus coniugii legi uotum.
quodammodo subiciat continentie.
ita ut in libro de uirginitate as-
serere uideat: nec celibus quidem
uite propositum copule posse propter
coniugali: quomodo dissolubile
maneat. etiam quod a continentibus
fallente dyabolo. fracto sitatis

uoto. intū fuit matrimonū. Et
ad hoc nichil ad pās cāus bre
uiusq̄ respondendū occurr̄. nisi
qd̄ ita s̄i antistites sapuerūt
recte ne ip̄i uiderūt. Nam ego
i sensibz actibusq̄ illustiū p̄m
cautus p̄fō sū. nō om̄o aliud
estimāc. qm̄ qd̄ b̄o teste ap̄lo
quēit. iam int̄ dispensatōes. ut
uidelicz fidelis quos iudicat. Certū
sū em̄ siue in suo habūdauerūt
sensu. siue t̄dei sp̄i: sicut in
actis. ita t̄ in h̄is ambos certū
tisse fideles. illū idispōnendo.
qd̄ p̄mābz eāt. istū istbendo
qd̄ senseāt.

Quo demq̄ quēris de
quibusdā ep̄is. quos
sc̄is item papa ḡyōig
ad tēp̄ in monastrijs p̄ce ex
cessibus legi r̄clusisse. utrū
nā i suo. an i monastio interi
habitu. habitauerūt cū mōchis.
ego nesciōt. nisi qd̄ credibilis
uidet. neq̄q̄ illos insignē reli
giōis habitū suscepisse. quēis
erāt p̄petuo habitum: sed t̄n
quesisse quietē i s̄ctis mona
stior. et oportūtatē p̄mē.

Hodie et hoc uultis
a me. unde inter cetera
p̄mōcie in statuta mo
nastialis disciplina meruēt

hanc prerogatiua: ut sc̄dm bap
tisma nūcipet. Arbitror ob p̄
fectā mūdi abrenūciatōne. ac
singularē excellentiā uite sp̄ital:
qua p̄mnes unūsis uite huāne
ḡnibus. hūmōi cōsūtō. p̄fesso
res et amatores suos angelis
siles. diffiles hōibus sūt. ymo
tōnam i homīe refōt ymagiē
configūans nos xp̄o istar bap
tismi. Et q̄i demq̄ sc̄do bap
tismi: dū p̄ id qd̄ mortificans
mēbra nr̄a que sūt sup̄ tr̄a.
rursū xp̄m t̄dūm. cōplantati
denus similitudini mortis eius.

Ded et quō i baptismo eximī
de p̄tate tenebrar et in regnū
t̄fferim̄ clāritatis et̄ne: ita t̄
i p̄i huius sc̄da quadā r̄gnatōne
p̄pōit. de tenebris eque non
t̄m̄us originalis. sed mltor actu
alū delictor. i lumē ututū e
uadim̄. recaptantes nobis illud
ap̄li. nō p̄cessit dies at̄ ap̄m
quaut.

In quoq̄ uobis i simuai p̄
cānī. an abb̄ mutacō mo
nastiū suū mutacō uolentibz
monachis in aliquo partmet̄.
hoc est si in morte ul̄ deposicōe
filati. plus aliquid libertatis sub
ditis relaxet: quo utiq̄ possit
eo licentius articulo tempōis.

migrac̄e quo uoluerit̄. alio nec
dū uidelicet substituto. Ad quod
reppondeo. Nequaquam. Item sp̄s
sio p̄fessionis. qm̄ ex more fit in
ocatozio: de abbas uita nō sumit
tūm: sed de p̄ntia testiomū. P̄
fitemi itaq; modus sit sua uita:
nō aliena. Attendat demp̄ quid
legislator ip̄e inde nō solū senscit̄.
sed et tradidit. Ut si qm̄ in quid
alī fecit. uidelicet quā p̄mittit̄.
a deo se fiat dāpnādū. quem
irridet. Itē dicit. qd̄ nec sui
iā corp̄is nec nouit̄us habi
turus sit p̄tate. Et uē. P̄ se
uerantes aut̄ ī monastio usq;
ad mortē. Salus igit̄ excep
tombz quas sup̄ior disputac̄o
p̄st̄itit̄: de cetero nulla licet
occasione mōcho locū cui p̄
fessus ē. cū mortē suā deser
ere: suo dūtaxat arbitrio.
Aliq̄n p̄uacatōe est: dampna
tione h̄ns. quia p̄mā fidem
tristitū facit.

Sed uos p̄gitis āplius
sustitū et dicitis. Qd̄
si non p̄t. nisi cū rancōe p̄petuo
am̄ ibidē manē: ob m̄no bi
delis regularē. n̄nq; ue ama
bilem abbas elāone. Subit
ac̄o nūc illud de euāgelio:

qd̄ de cōiugii lege docti dno
discipuli r̄nderūt. Si uita est ī
quirit̄: nō expedit nubere.
Magnē uenēa angustie. Si
tenuit exosam: nichil onerosū.
Si dimisit iuitā: nichil t̄p̄na
mus. An nō sibi necessitate cō
sp̄ngit̄: qui nec deserere ualet
locū ne frangat uotū: nec
manē ī loco. ne cū rancōe
uiuat. et uita p̄dat̄. Quid
consulā huic. Ut distodat̄.
Non licet p̄t̄ p̄fessionē. Ut
stet. P̄t̄ rancōe nō expedit.
Duo michi eque īcōueniēcia.
eque p̄culosa p̄p̄ntis: ut
quidā r̄ndeo uobis minime p̄
sit. Cūctis nēpe quod eduoibz
mōcho tuus sit: reside in
p̄p̄o monastio. sub irregulari
electo cū rancōe: an ad que
tus uiuendū alias migrac̄e.
Qd̄ quidē h̄nt secus accipi
o: qm̄ si requirar. qua nā
mortē p̄re consulā. cū qui se
ip̄m forte p̄m̄e uult: incendio
an p̄cipicio. Ne uenēa nāq; et uir
qui odio manet: et qui fran
git p̄p̄nti. ī p̄cepto tuit. Sed
uos me ī hac difficultate cōsili

facile expeditis: cū demde se
 quimū. et quatenus h' ipm acci
 pi uelitis. quod appellatis in
 regulāe apiendo subiūgitis.
 P'sertim si elcōis irregularitas
 adeo inuoluta sit. 7 itocta: ut
 licet de ea coram deo nō dubi
 tet: corā hōibz tñ nullatenus
 aut uir cōiūcat. Venit nūc
 quos imētē sapientis eloguū.
 occasionē querit. qui uult re
 cede ab amico. Quonā mō
 uos irregularē dicitis elcō
 nē: que cassā regulā nō
 ualet aut repbat. Et quidē
 legit. Sed p'bat nō p't. in
 ifertū est. Sed dicitis. Et q's
 obediāt stient idigno: et si
 nō manifesto. H' res: nōne
 legistis legistis 7 iura 7 i
 uūtatē regula. Dup' cathe
 dram moysi scbe 7 phāiser.
 que dicit' facite. scdm uō opa
 cor nolite facē.

cederit

TAm de mutandis ul' lauā
 dis uespibus ob noctūam
 illusionē: accipite breue
 consiliū. Juxta ritū sui
 loci quēqz facē consulo de
 hui' mōi: que diuisis moīs
 diuisis imonast'is etiā est ob
 seruati.

DE his qui iplūibus
 monast'is p'sitent. qd'
 pene oblitus fuerā.
 puto satis cōsu cō supius. cū
 de loci stabilitate disputatū ē:
 7 nō ē nāe ut repetā.

Dicimato et aliq' canōibz
 que uos requiritis: tū
 qm' elū nēā nō refert: qui
 monachi sumus: tū quia i libris
 eadē qm' facile reperire potestis.
 si querē nō g'uemini.

Uerū ad illa tū que in
 alterā rursū urā epla
 continēt: ubi p'mū m'troga
 tis. quid nā consula hōi. qui
 adūsus quēpiā cōmoto fuit.
 sed nō adeo ut ledē eū ipse
 uelut: adeo tñ ut libent' acci
 pnat: si quomō aliūde ledi cō
 tigeit: sic ne uidelicet tutū ita
 cōmoto ad altāe accedē: an se
 subēhē m'teri debeat. donec
 cōpestatē cōmocio. Nūqm' in
 cōtingat t'batū ad pacis accedē
 sacrificiū: cū ira 7 disteptacōne
 contigere sacmētū. in quo deus
 idubitant' sine dubio est: mūdū
 recōsilias sibi. Certe nō reapit
 mung qd'cuqz mesū qd' defero ad
 altāe. nisi an placato frē quē.

me forte lesisse meminerō: quō
tūm si meipm non ~~plac~~ par
uēo p̄us.

Quod dem̄ quēris de con-
traictate que in esse tri-
det̄ duabz illis pauli se-
tencijs. conūfacio inā in celis ē.
et qm̄ diu sumus in corpore pegna-
mur a dno: quomō uidelicet
aiā. eodē tpe possit. et in corpore
pegnari a dno. et in celis sil' esse
ai dno: tpe soluit apls cū alibi
dicit: Expte cōgnoscim9: et expte
ppham9. Inq̄ntū quippe cōgnosti-
mus. tamquā p̄ncipia cōtēplantes:
iam ai dno sum9. Inq̄ntū ad-
huc tamquā de futūis ppham9.
ardentes que nō intelligim9.
sp̄cantes. que nō uidem9: a dno
pegnam9: et in corpore. Cū autē
uenit qd' p̄fctm̄ est. hoc ē glorie
plenitudo. que in resurrectione
futū est. tūc euacuabit' qd' ex-
pte est: corpus uidelicet omnis
corruptō: ex qua sine dubio con-
tingit. hec. que adhuc expte
manet inā in corpore pegnatio. hoc
est qd' in se insep̄abil' iugem̄stos.
plangit et ait: Infelix ego hō:
quis me liberabit a corpore mortis
hui9: Non quēris de corpore tm̄.
sed de corpore mortis: hoc ē ei9
que adhuc durat corruptōnis:
monstrās nō corpus sed corpus

molestias causā eē pegnatiōnis.
Corpus quippe. qd' corruptitur:
agguat aiā. Non corpus simpli-
titer. sed corpus qd' corruptitur:
ut corruptō corpus onē sit non
natū. Unde et qui intra semet-
ip̄os iugem̄stāt. redemptionē
expectāt corpus sui: nō amissi-
onē. Merito p̄inde ḡuati corpus
natiuitate. nō societate. cupim9
dissolui et esse ai xp̄o: ut id
qd' manet expte adhuc exilū
firmat. et que expte iā cepit
celestis habitatio p̄ficiat: aut
ēte cōūfacio inā in celis ē. quō
idē dicit aplus. Spe ei salui
facti sum9. Spe utiq̄i celestibz
iā habitam9: cū adhuc in corpore
terris pegnem9: et in corpore. Vel
alut. Habem9 et vnde corpus.
vñ dno in herem9. Illud inuisi-
do et sensificando: illū credēdo
et diligendo. Neq̄ em̄ p̄sentia
n̄ sp̄c est. ubi amat. qm̄ ubi
amat: nisi forte magis eē pu-
tet. ubi iustus ul' ex natiuitate
tenet: ul' quo sponte et alacri-
fert uolūtate. Demq̄ ubi ē
thesaur9 tu9: ibi est et cor tuū.
Itē. Si dñm amās aiā ex ip̄so
biuit: uti corpus ex ip̄a: quo
parto q̄so p̄sentia eē cōtendit
ubi dat: qm̄ vnde accepit bi-
tam: Fons si quidē uite ciuitas

est: nec viue animam dixerim. que
 de illo no haufcit. **H**autre
 poero quo pit? nisi pns fuit ipi
 fontu. qui caritas est. qui deus e.
Dns igit deo e. qui dm amat.
 inqntu amat. In quo emi inng
 amat: absens pfito est. In eo at
 inng dm amae coiuu: quod
 carnis adhuc necessitatibz occu-
 pat. **I**lla uero ita corpus occu-
 patio. quid est n a deo absen-
 tatio: et absentia qd n pegrinatio.
Et pegrinatio ergo a
 dno. et i corpore pegrinatio: aug
 mra inntu et intentio ppedi-
 erupnis: et caritas fa-
 tigatur.

T sine sede eple mrogatis.
 quid sentendū arbitrer de
 eo quod i euaglio nobis p-
 mittit. cae emi merces ura
 multa est i celis: mirantes in
 me stm an augustinu dixisse
 sup hoc. no celos istos uisibi-
 les et corporeos opte intelli-
 ne mtes nra i rebus mobilibz
 uolubilibz uideat collocau.
 idop spualia quoda fmanie-
 ta esse intelligenda: de qbz
 nestatis ut dicitis. qd ul' suspi-
 cau debeatis. **S**ed si atteditis
 qd legistis r'gnū dei int' uos
 est. et habitae xpm p fide i

corpibus nris tamqm utiq' i ge-
 ni regno suo: et no sut codigne
 passionis hui' t'pis. ad futua
 glam. que reuelabit i nobis.
 no quide que reuelabit nob.
 uelud aliquid exteius. sed i
 nobis. quasi intus ia maneb.
 sed nrdū apparens: et item.
 ois gla eis filio regis abint.
 et ascendet homo ad coe altu:
 sed et ascensionis in coede suo
 disposuit. rursūq' anima
 iusti sedes est sapie. cuius
 sine dubio illa uox e. celu in
 sedes est. si her inqm hns q
 filia. no pauca in scripturis
 adiutis. pfecto studebitis ad
 inquirendū regnū dei et iusti-
 tiam eis intrae potius ad uos.
 qm ul' ext' erie. ul' ascendere
 sup. **S**ed sup sane ul' extra
 dixerit. loca posicione: sicut
 celu atra locū tenet extioe:
 sol. luna et sidēa supioem.
Sam eade ipa que int' nos
 sut. subtiliori sue natue i ui-
 sibilitate: eia sup nos sunt.
 sublimiori excellēcie dignita-
 te. et ext' quoq' inensitate
 maiestatis. **S**ed altissima sut
 her egecia utiq' et diligen-
 tiori disputacione et doctiori

disputatoe: et ope pulchri. Ego
enim putaueram modum in his
tractandis epistolam nequaquam
excessum mihi: sed sermo ut vi-
des processit in longius quam
spavi. **P**roinde uos si placet
librum epistolam notate: nam ego
sive in paucis sive in multis
uere debui quod et studium
satisfacere uoluntati.

**Explicit libellus de preceptis et
dispensatione sancti bernardi.
Anno domini 1260 mense aprilis
pro die nonas luna nona pro die
sancti ambrrosii confessoris.**
Permano Arnoldi de stapel pbr.

LANDES-
UND STADT-
BIBLIOTHEK
DÜSSELDORF

卷之三
古之真道也

